

BEMÆRKNINGER:

Konventionsteksten stammer fra retsinformation.dk, idet det bemærkes at forskrifterne på www.retsinformation.dk ikke er beskyttet af ophavsretslige regler, jf. § 9 i lov om ophavsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 1144 af 23. oktober 2014.

Teksten er alene blevet layoutet, delt op i de enkelte konventioner og tillægsprotokoller, åbenbare trykfejl rettet og dele, der ikke er en direkte del af konventions- eller protokolteksten taget ud, hvilket drejer sig om for eksempel navnene på underskriverne og eventuelle forbehold, landene måtte have taget. Derudover er der tilføjet en indholdsfortegnelse med angivelse af artikler.

Vi håber, at den danske oversættelse af konventionerne og deres tillægsprotokollerne på den måde er blevet gjort mere tilgængelige i deres digitale form. Enhver fejl, der undervejs utilsigtet måtte have sneget sig ind, i forhold til den måde teksterne fremstår på retsinformation.dk, er alene Røde Kors i Danmarks.

For Genève-konventionerne, deres tillægsprotokoller og centrale humanitære folkeretstekster i øvrigt på engelsk, der i de fleste tilfælde er et af originalsprogene, henvises til www.icrc.org/ihl.

Tillægsprotokol I af 1977

til Geneve-konventionerne af 12. august 1949

vedrørende beskyttelsen af ofre i internationale væbnede konflikter

OVERSIGT:

PRÆAMBEL.....	4
DEL I, Almindelige bestemmelser	4
Artikel 1-7	
DEL II, Sårede, syge og skibbrudne.....	7
AFSNIT 1, Almindelig beskyttelse	7
Artikel 8-20	
AFSNIT II, Sanitetstransporter.....	14
Artikel 21-31	
AFSNIT III, Savnede og døde personer	19
Artikel 32-34	
DEL III, Metoder og midler i krigsførelse. Kombattant- og krigsfangestatus	21
AFSNIT I, Metoder og midler i krigsførelse.....	21
Artikel 35-42	
AFSNIT II, Kombattant- og krigsfangestatus.....	24
Artikel 43-47	
DEL IV, Civilbefolkningen	27
AFSNIT I, Almindelig beskyttelse imod følgerne af fjendtligheder	27
KAPITEL I, Grundlæggende regel og anvendelses område	27
Artikel 48-49	
KAPITEL II, Civilpersoner og civilbefolkning	28
Artikel 50-51	
KAPITEL III, Civile genstande	29
Artikel 52-56	
KAPITEL IV, Sikkerhedsforanstaltninger	32
Artikel 57-58	
KAPITEL V, Områder og zoner under særlig beskyttelse	33
Artikel 59-60	

KAPITEL VI, Civilforsvaret	35
Artikel 61-67	
AFSNIT II, Hjælpeforanstaltninger til fordel for civilbefolkningen	40
Artikel 68-71	
AFSNIT III, Behandling af personer, der er i en stridende Parts magt.....	41
KAPITEL I, Anvendelsesområde og beskyttelse af personer og genstande	41
Artikel 72-75	
KAPITEL II, Foranstaltninger til fordel for kvinder og børn	44
Artikel 76-78	
KAPITEL III, Journalister	46
Artikel 79	
DEL V, Gennemførelsen af Konventionerne og af denne Protokol	47
AFSNIT I, Almindelige bestemmelser	47
Artikel 80-84	
AFSNIT II, Bekæmpelse af overtrædelser af Konventionerne og denne protokol	48
Artikel 85-91	
DEL VI, Afsluttende bestemmelser	53
Artikel 92-102	
ANNEX I, Regulativ vedrørende identifikation.....	56
KAPITEL I, Identitetskort	56
KAPITEL II, Kendemærket.....	58
KAPITEL III, Kendesignaler	58
KAPITEL IV, Kommunikationsformer	60
KAPITEL V, Civilforsvaret	61
KAPITEL VI, Værker og anlæg, der rummer farlige kræfter.....	62
ANNEX II, Identitetskort for Journalister	63

PRÆAMBEL

De Høje Kontraherende Parter, der

erklærer som deres oprigtige ønske at se fred råde mellem folkene:

erindr om, at enhver Stat er forpligtet til, i overensstemmelse med De forenede Nationers Pagt, i deres internationale forhold at afholde sig fra trussel om eller anvendelse af magt mod en anden Stats suverænitet, territoriale ukrænkelighed eller politiske uafhængighed eller på en hvilken som helst anden måde, som er uforenelig med De forenede Nationers formål:

er overbevist om nødvendigheden af desuagtet at bekræfte og udvikle de bestemmelser, der beskytter ofrene i væbnede konflikter, og supplere forholdsregler, der har til hensigt at styrke deres anvendelse:

udtrykker deres overbevisning om, at intet i denne Protokol eller i Genèvekonventionerne af 12. august 1949 kan opfattes som berettigelse eller bemyndigelse til nogen aggressionshandling eller en hvilken som helst anden brug af magt i strid med De forenede Nationers Pagt:

bekræfter desuden, at bestemmelsen i Genèvekonventionerne af 12. august 1949 og denne Protokol fuldt ud må overholdes under alle omstændigheder over for alle personer, som er beskyttet af disse traktater, uden nogen forskel begrundet i den væbnede konflikts karakter eller oprindelse eller af grunde, som Parterne i en konflikt går ind for eller tilskrives;

har aftalt følgende:

DEL I

Almindelige bestemmelser

ARTIKEL 1

Almindelige grundsætninger og anvendelsesområde

- 1.** De Høje Kontraherende Parter forpligter sig til under alle forhold at overholde og at drage omsorg for overholdelsen af denne Protokol.
- 2.** I tilfælde, som ikke falder ind under denne Protokol eller andre internationale aftaler, skal civile og kombattanter fortsat være underkastet den beskyttelse og autoritet, som følger af folkerettens grundsætninger i overensstemmelse med almindeligt anerkendte sædvaneregler, principperne om medmenneskelighed og den offentlige samvittigheds bud.
- 3.** Denne Protokol der supplerer Genèvekonventionerne af 12. august 1949 om beskyttelse af krigens ofre, skal finde anvendelse i de situationer, som er beskrevet i den fælles artikel 2 i disse konventioner.

4. De situationer, hvortil der henvises i de forudgående stykker, omfatter væbnede konflikter, hvorunder folk kæmper mod koloniherrredømme og fremmedbesættelse og imod racistiske regimer i udøvelsen af deres ret til selvbestemmelse, således som den er nedfældet i De forenede Nationers Pagt og i Deklarationen om folkeretlige principper vedrørende venskabelige forbindelser og samarbejde mellem Stater i overensstemmelse med De forenede Nationers Pagt.

ARTIKEL 2

Definitioner

I denne Protokol betyder:

- a) »Første Konvention«, »Anden Konvention«, »Tredje Konvention« og »Fjerde Konvention« henholdsvis: Genèvekonventionen af 12. august 1949 til forbedring af såredes og syges vilkår i de væbnede styrker i felten: Genèvekonventionen af 12. august 1949 til forbedring af såredes, syges og skibbrudnes vilkår i de væbnede styrker på søen: Genèvekonventionen af 12. august 1949 om behandling af krigsfanger: Genèvekonventionen af 12. august 1949 om beskyttelse af civile personer i krigstid. »Konventionerne«: de fire Genèvekonventioner af 12. august 1949 om beskyttelse af krigens ofre.
- b) »Folkeretlige regler anvendelige under væbnede konflikter«: de regler, der anvendes under væbnede konflikter, og som er indeholdt i internationale aftaler, som Parterne i en væbnet konflikt har tilsluttet sig og almindeligt anerkendte principper og folkeretlige regler, som finder anvendelse under en væbnet konflikt.
- c) »Beskyttelsesmagt«: en neutral eller anden Stat, der ikke deltager i konflikten, som er blevet udpeget af en af Parterne i en konflikt samt anerkendt af Modparten, og som har påtaget sig at udøve de funktioner, som ifølge Konventionerne og denne Protokol påhviler en Beskyttelsesmagt.
- d) »Stedfortræder«: en organisation, som træder i stedet for Beskyttelsesmagten i overensstemmelse med artikel 5.

ARTIKEL 3

Påbegyndelse og ophør af reglernes anvendelse

Uden præjudice for bestemmelser, som har gyldighed til enhver tid:

- a) skal Konventionerne og denne Protokol finde anvendelse fra begyndelsen af en hvilken som helst situation, hvortil der er henvist i artikel I i denne Protokol.
- b) skal anvendelsen af Konventionerne og af denne Protokol på de stridende Parters territorium ophøre ved den almindelige indstilling af krigshandlinger og, for så vidt angår besatte områder, ved besættelsens ophør: herfra undtages dog i begge tilfælde de personer hvis endelige frigivelse, hjemsendelse eller tilbagevenden finder sted efterfølgende. Disse personer skal fortsat nyde godt af de relevante bestemmelser i Konventionerne og denne Protokol indtil deres endelige frigivelse, hjemsendelse eller tilbagevenden.

ARTIKEL 4

De stridende Parters retlige status

De stridende Parters retlige status berøres ikke ved anvendelsen af Konventionerne og af denne Protokol eller ved indgåelse af de deri foreskrevne overenskomster. Hverken besættelsen af et territorium eller anvendelsen af Konventionerne og denne Protokol skal påvirke det pågældende territoriums retlige status.

ARTIKEL 5

Udpegelse af Beskyttelsesmagter og af disses stedfortrædere

1. Det påhviler de stridende Parter ved påbegyndelsen af en konflikt at sitre overvågelsen og gennemførelsen af Konventionerne og af denne Protokol ved anvendelse af beskyttelsesmagtsystemet, herunder blandt andet udpegelsen af og anerkendelsen af disse magter i overensstemmelse med de efterfølgende stykker. Beskyttelsesmagterne skal være forpligtiget til at sikre de stridende Parters interesser.

2. Ved påbegyndelsen af en situation, hvortil der er henvist i artikel 1, skal hver Part i konflikten ufortøvet udpege en Beskyttelsesmagt med henblik på at bringe Konventionerne og denne Protokol i anvendelse, og ligeledes ufortøvet og i samme øjemed tillade, at en Beskyttelsesmagt, som den har godkendt i denne egenskab efter udpegelse af Modparten, udøver sin virksomhed.

3. Hvis en Beskyttelsesmagt ikke er blevet udpeget eller godkendt ved begyndelsen af en situation, hvortil der er henvist i artikel 1, skal Den internationale Røde Kors-Komitee uden præjudice for en hvilken som helst anden upartisk, humanitær organisations ret til at gøre det samme, tilbyde at bistå de stridende Parter med henblik på ufortøvet at udpege en Beskyttelsesmagt som de stridende Parter kan anerkende. Med henblik herpå kan Komiteen blandt andet anmode hver part om at forsyne den med en liste på mindst fem Stater, som denne part for sit vedkommende kan godkende som Beskyttelsesmagt på sine vegne over for modparten, samt anmode enhver af de øvrige stridende Parter om at udfærdige en liste på mindst fem Stater, som den kan godkende som den første Parts Beskyttelsesmagt; disse lister skal tilstilles Komiteen inden to uger efter, at en anmodning herom er modtaget. Komiteen skal sammenholde dem og indhente samtykke hos de Stater, hvis navne er angivet på begge lister.

4. Hvis der, uanset det i foregående stykke anførte, ikke er udpeget nogen Beskyttelsesmagt, skal Parterne i en konflikt ufortøvet acceptere et tilbud om funktion som Stedfortræder, som efter behørig konsultation med vedkommende Parter og under hensyn til resultatet af disse konsultationer, måtte blive fremsat af Den internationale Røde Kors-Komitee eller en hvilken som helst anden organisation, som kan tilbyde alle garantier for upartiskhed og effektivitet. En sådan Stedfortræders funktion forudsætter de stridende Parters samtykke: de stridende parter skal gøre deres yderste for at lette Stedfortræderens virksomhed under udøvelse af dens opgaver i henhold til Konventionerne og denne Protokol.

5. I overensstemmelse med artikel 4 skal udpegelsen og godkendelsen af Beskyttelsesmagter med henblik på Konventionernes og denne Protokols anvendelse ikke påvirke den retlige status for de stridende Parter eller for noget territorium, herunder - besat område.

6. Opretholdelse af diplomatiske forbindelser mellem de stridende Parter eller overdragelsen af en Parts og dennes statsborgeres interesser til en tredjestat i overensstemmelse med folkerettens regler om diplomatiske forbindelser er ikke til hinder

for udpegelsen af Beskyttelsesmagter med henblik på Konventionernes og denne Protokols anvendelse.

7. I de tilfælde, hvor der herefter i denne Protokol nævnes en Beskyttelsesmagt, indbefatter dette udtryk også en Stedfortræder.

ARTIKEL 6

Kvalificerede Personer

1. De Høje Kontraherende Parter skal, også i fredstid, bestræbe sig på i samarbejde med de nationale Røde Kors (Røde Halvmåne, Røde Løve og Sol)-selskaber at uddanne kvalificeret personel for at lette anvendelsen af Konventionerne og af denne Protokol og i særdeleshed Beskyttelsesmagternes arbejde.

2. Udpegelsen og uddannelsen af sådant personel er et internt anliggende.

3. Fortegnelser over sådanne uddannede personer, som De Høje Kontraherende Parter måtte have udfærdiget og tilsendt Den internationale Røde Kors-Komite, skal være til rådighed For De Høje Kontraherende Parter.

4. Vilkårene for beskæftigelsen af sådant personel uden for nationalt territorium skal i hvert enkelt tilfælde afgøres ved særlig aftale mellem de berørte Parter.

ARTIKEL 7

Møder

Efter anmodning fra en eller flere af de Høje Kontraherende Parter og efter godkendelse af et flertal heraf skal denne Protokols depositar indkalde til et møde mellem de Høje Kontraherende Parter med henblik på overvejelse af generelle problemer vedrørende anvendelsen af Konventionerne og af denne Protokol.

DEL II

Sårede, syge og skibbrudne

AFSNIT 1

Almindelig beskyttelse

ARTIKEL 8

Terminologi

1. I denne Protokol betyder:

a) »sårede« og »syge«: personer, hvad enten de er militære eller civile, som på grund af traume, sygdom eller anden fysisk eller psykisk forstyrrelse eller handicap har behov for lægehjælp eller behandling, og som afstår fra fjendtlige handlinger. Disse udtryk dækker også barselspatienter, nyfødte og andre personer, som måtte

have behov for øjeblikkelig lægehjælp eller behandling, såsom svagelige eller gravide kvinder, og som afstår fra fjendtlige handlinger;

b) »skibbrudne«: personer, hvad enten de er militære eller civile, som er i nød på havet eller i andre farvande på grund af en ulykke, som rammer dem eller det skib eller det fly, som de har været ombord i, og som afstår fra fjendtlige handlinger. Disse personer skal, forudsat de stadig afholder sig fra fjendtlige handlinger, fortsat betragtes som skibbrudne under deres redning indtil de opnår en anden status ifølge Konventionerne eller denne Protokol;

c) »sanitetspersonel«: personer, som af en part i en konflikt er udpeget til udelukkende at udøve de sanitære opgaver, som er nævnt i punkt e) eller at forvalte sanitetsenheder eller gennemføre eller forvalte sanitetstransporter. Sådant udpegning kan være af enten varig eller midlertidig karakter. Udtrykket dækker også:

i) sanitetspersonel tilhørende en af konfliktens parter, hvad enten det er militært eller civilt, herunder sådant som er beskrevet i Første og Anden Konvention, og personel som er tildelt opgaver i civilforsvarsorganisationer:

ii) sanitetspersonel i nationale Røde Kors (Røde Halvmåne, Røde Løve og Sol) - selskaber og andre nationale frivillige hjælpeorganisationer behørigt anerkendt og bemyndiget af en Part i konflikten,;

iii) sanitetspersoner i sanitetsenheder eller sanitetstransporter beskrevet i artikel 9, stykke 2;

d) »religiøst personel«: militær- eller civilpersoner, så som præster, som udelukkende udøver præstegerning og som er tilknyttet

i) en af de stridende Parters væbnede enheder;

ii) en af de stridende Parters sanitetsenheder eller -transporter;

iii) sanitetsenheder eller -transporter, som er beskrevet i artikel 9, stykke 2; eller

iv) en af de stridende Parters civilforsvarsorganisationer.

Religiøst personels tilknytning kan være enten varig eller midlertidig og vedkommende bestemmelser i punkt k) finder anvendelse på sådant personel;

e) »sanitetsenheder«: anlæg og andre enheder, hvad enten de er militære eller civile-organiseret til medikale formål, det vil sige med henblik på eftersøgning, opsamling, transport, diagnose eller behandling - herunder førstehjælp - af sårede, syge og skibbrudne eller med henblik på sygdomsforebyggelse. Udtrykket indbefatter for eksempel hospitaler og andre lignende enheder, blodtransfusionscentre, forebyggende medicinske centre og installationer, sanitetsdepoter og sanitets- og farmaceutiske lagre for sådanne enheder. Sanitetsenheder kan være enten stationære eller mobile, permanente eller midlertidige:

f) »sanitetstransport«: befordring til lands, til vands eller ad luftvejen af sårede, syge, skibbrudne, sanitetspersonel, religiøst personel, sanitetsudstyr eller sanitetsforsyninger beskyttet af Konventionerne og af denne Protokol;

g) »sanitetstransporter«: en hvilken som helst form for transportmiddel, hvad enten det er militært eller civilt, permanent eller midlertidigt og som udelukkende er anvist

til sanitetstransport og under kontrol af kompetent myndighed tilhørende en af de stridende Parter:

h) »sanitetskøretøjer«: en hvilken som helst sanitetstransport til lands:

i) »sanitets-skibe og -fartøjer«: en hvilken som helst sanitetstransport til vands:

j) »sanitetsluftfartøj«: en hvilken som helst sanitetstransport ad luftvejen,;

k) »permanent sanitetspersonel«, »permanente sanitetsenheder« og »permanente sanitetstransporter«: sådanne som udelukkende er anvist til sanitetsopgaver for et ikke nærmere fastsat tidsrum. »Midlertidigt sanitetspersonel«, »midlertidige sanitetsenheder« og »midlertidige sanitetstransporter« betyder sådanne som udelukkende er tildelt sanitetsopgaver i begrænsede perioder inden for et samlet tidsrum. Medmindre, andet er anført, omfatter udtrykket »sanitetspersonel«, »sanitetsenheder« og »sanitetstransport« både permanente og midlertidige kategorier;

l) »kendemærke«: Røde Kors, Røde Halvmåne eller Røde Løve og Sol på en hvid baggrund, når det benyttes som beskyttelse af sanitetsenheder og -transporter eller sanitets- og religiøst personel, udstyr eller forsyninger:

m) »kendesignal«: et hvilket som helst signal eller tegn anført i denne Protokols annex 1, kapitel III, og som udelukkende anvendes til identifikation af sanitetsenheder eller -transporter.

ARTIKEL 9

Anvendelsesområde

1. Dette afsnits bestemmelser, der har til formål at forbedre vilkårene for de sårede, syge og skibbrudne, skal finde anvendelse på alle, der berøres af en situation, hvortil der henvises i artikel 1, uden forskelsbehandling på grund af race, hudfarve, køn, sprog, religion eller tro, politisk eller anden anskuelse, national eller social herkomst, formueomstændigheder, fødsel eller anden stilling eller noget som helst andet lignende kriterium.

2. Vedkommende regler i Første Konventions artikel 27 og 32 skal finde anvendelse på permanente sanitetsenheder og -transporter (bortset fra hospitalsskibe, hvor Anden Konventions artikel 25 finder anvendelse) og deres personel, som er stillet til rådighed for en stridende Part med henblik på at udføre humanitære opgaver.

a) af en neutral eller anden Stat, som ikke er Part i konflikten;

b) af en af en sådan Stat anerkendt og bemyndiget hjælpeorganisation;

c) af en uvildig international humanitær organisation.

ARTIKEL 10

Beskyttelse og Pleje

1. Uanset til hvilken Part de hører, skal alle sårede, syge og skibbrudne respekteres og beskyttes.

2. De skal under alle forhold behandles humant og skal i størst muligt omfang og med mindst mulig forsinkelse modtage den lægelige pleje og behandling, som deres tilstand kræver. De må ikke være genstand for nogen forskelsbehandling undtagen af lægelige grunde.

ARTIKEL 11

Beskyttelse af Personer

1. Den fysiske eller psykiske sundhedstilstand og integritet hos personer, som er i Modpartens magt eller som er internerede, tilbageholdt eller på anden måde berøvet deres frihed som følge af en situation, hvortil der er henvist i artikel 1, skal ikke udsættes for fare ved nogen uberettiget handling eller undladelse. Det er derfor forbudt at underkaste personer, som er nævnt i denne artikel, en lægelig behandling, som ikke er begrundet i vedkommende persons helbredstilstand, og som ikke er i overensstemmelse med almindeligt anerkendte lægelige standarder, der ville blive lagt til grund i lignende tilfælde over for personer, som er statsborgere hos den Part, som gennemfører behandlingen, og som på ingen måde er berøvet deres frihed.

2. Det skal i særdeleshed, selv med de pågældende personers samtykke, være forbudt at foretage følgende;

a) fysisk lemlæstelse:

b) medicinske eller videnskabelige forsøg;

c) fjernelse af væv eller organer med henblik på transplantation, undtagen når disse handlinger er berettiget i overensstemmelse med de betingelser, der er anført i stykke 1.

3. Undtagelser fra forbuddet i stykke 2c) kan kun gøres i tilfælde af donorydelse af blod til transfusion eller af hud til transplantation under forudsætning af, at det gives frivilligt og uden nogen tvangsforanstaltninger eller tilskyndelse, og da kun for helbredende formål og på betingelser, som er i overensstemmelse med almindeligt anerkendte lægelige standarder og kontrolforanstaltninger udarbejdet til gavn for både donor og modtager.

4. Enhver forsætlig handling eller undladelse, som bringer den fysiske eller psykiske sundhedstilstand eller integritet i alvorlig fare hos en hvilken som helst person, der er i varetægt hos en Part, hvortil han ikke er knyttet, og som enten krænker forbuddene i stykke 1 og 2, eller som ikke er i overensstemmelse med kravene i stykke 3, skal betragtes som en grov overtrædelse af denne Protokol.

5. De personer, der er omhandlet i stykke 1, har ret til at afslå et hvilket som helst kirurgisk indgreb. Hvor der foreligger et afslag, skal sanitetspersonale bestræbe sig på at indhente en skriftlig erklæring herom, underskrevet eller godkendt af patienten.

6. Enhver stridende Part skal fore en medicinaloptegnelse over hver enkelt donorydelse af blod til transfusion eller af hud til transplantation fra sådanne personer, som er nævnt i stykke 1, hvis ydelsen er givet under denne Parts ansvar. Enhver Part i en konflikt skal herudover bestræbe sig på at føre optegnelse over alle lægelige forholdsregler, som er taget over for en hvilken som helst person, der er interneret, tilbageholdt eller på anden måde berøvet sin frihed som følge af en situation, hvortil der er henvist i artikel 1- Disse optegnelser skal til enhver tid foreligge tilgængelige for inspektion af Beskyttelsesmagten.

ARTIKEL 12.

Beskyttelse af sanitetsenheder

- 1.** Sanitetsenheder skal til enhver tid respekteres og beskyttes og må ikke gøres til genstand for angreb.
- 2.** Stykke 1 skal finde anvendelse på civile sanitetsenheder, forudsat at de:
 - a) hører til en af Parterne i en konflikt:
 - b) er anerkendt og bemyndiget af en af de stridende Parter kompetente myndigheder; eller
 - c) er bemyndiget i overensstemmelse med artikel 9, stykke 2 i denne Protokol eller artikel 27 i Første Konvention.
- 3.** De stridende Parter opfordres til at give hinanden underretning om deres stationære sanitetsenheders beliggenhed. Undladelse af at foretage en sådan underretning fritager ikke nogen af Parterne for forpligtelsen til at handle i overensstemmelse med forskrifterne i stykke 1.
- 4.** Sanitetsenheder må under ingen omstændigheder benyttes i et forsøg på at værne militære mål mod angreb. Når som helst det er muligt, skal Parterne i en konflikt sikre, at sanitetsenheder er placeret således, at angreb imod militære mål ikke bringer deres sikkerhed i fare.

ARTIKEL 13

Ophør af beskyttelse af civile sanitetsenheder

- 1.** Den beskyttelse, der tilkommer civile sanitetsenheder, ophører ikke, medmindre de, udover deres humanitære opgaver, anvendes til at begå handlinger, der er til skade for fjenden. Beskyttelsen kan dog først bortfalde, såfremt en advarsel, der så vidt muligt skal fastsætte en rimelig tidsfrist, ikke efterkommes.
- 2.** Følgende anses ikke som handlinger, der er til skade for fjende:
 - a) at en enheds personel bærer lette individuelle våben til forsvar for sig selv eller de sårede og syge, som er i deres varetægt:
 - b) at enheden er beskyttet af en vagt, vagtposter eller af en eskorte;
 - c) at der i enhederne findes håndvåben og ammunition, som er frataget de sårede og syge, og som endnu ikke er overgivet til rette tjenestegren:
 - d) at medlemmer af de væbnede styrker eller andre kombattanter befinder sig i enheden af lægelige grunde.

ARTIKEL 14

Begrænsninger i rekvisitionen af civile sanitetsenheder

- 1.** Besættelsesmagten har pligt til at sikre, at de lægelige behov hos den civile befolkning i besat område fortsat bliver tilgodeset.

2. Besættelsesmagten må derfor ikke rekvirere civile sanitetsenheder, disses udstyr, deres materiel eller personalets tjenesteydelser, så længe disse ressourcer er nødvendige for at yde den civile befolkning tilstrækkelig lægelig bistand og for den fortsatte lægelige pleje af enhver såret og syg, som allerede er under behandling.

3. Under forudsætning af, at den almindelige regel i stykke 2 fortsat overholdes, kan Besættelsesmagten rekvirere de nævnte ressourcer under følgende særlige betingelser:

a) at ressourcerne er nødvendige for den tilstrækkelige og omgående lægelige behandling af sårede og syge medlemmer af Besættelsesmagtens væbnede styrker eller af krigsfanger:

b) at rekvisitionen kun opretholdes, så længe et sådant behov består; og

c) at der omgående træffes forholdsregler til at sikre, at de lægelige behov hos civilbefolkningen såvel som hos enhver såret og syg, der er under behandling, og som berøres af rekvisitionen, fortsat bliver tilgodeset.

ARTIKEL 15

Beskyttelse af civilt sanitets Personel og religiøst Personel

1. Civilt sanitetspersonel skal respekteres og beskyttes,.

2. Hvor den civile sanitetstjeneste i et område er blevet afbrudt på grund af kamphandlinger, skal civilt sanitetspersonel, om nødvendigt, modtage al tilgængelig bistand.

3. Besættelsesmagten skal yde civilt sanitetspersonel i besatte områder enhver bistand for at sætte det i stand til efter bedste evne at udøve sine humanitære opgaver. Besættelsesmagten må ikke kræve, at sådant personel i udøvelsen af disse opgaver giver fortrinsret for nogen person undtagen af lægelige grunde. Det må ikke tvinges til at udføre sådanne opgaver, som ikke er forenelige med dets humanitære hverv.

4. Civilt sanitetspersonel skal have adgang til ethvert område, hvor dets tjeneste er af væsentlig betydning, under iagttagelse af sådanne overvågnings- og sikkerhedsforanstaltninger, som vedkommende Part i en konflikt anser for nødvendige.

5. Civilt religiøst personel skal respekteres og beskyttes, Konventionernes og denne Protokols bestemmelser vedrørende beskyttelse og identifikation af sanitetspersonel skal ligeledes finde anvendelse på sådanne personer.

ARTIKEL 16

Almindelig beskyttelse af Personer med sanitetsopgaver

1. Ingen skal under nogen omstændighed kunne straffes for at udføre sanitetsopgaver i overensstemmelse med lægelig etik, uanset hvilken person, der har fordel deraf.

2. Personer, som udfører sanitetsopgaver skal ikke kunne tvinges til at foretage handlinger eller udføre arbejde, som strider mod den lægelige etiks regler eller andre lægelige regler, som er givet til beskyttelse af de sårede og syge, eller mod bestemmelserne i Konventionerne eller denne Protokol, eller til at afstå fra at foretage handlinger eller udføre arbejde, som disse regler eller bestemmelser kræver.

3. Ingen, som udfører sanitetsopgaver, skal til nogen tilhørende enten modparten eller egen Part, når undtages at dette kræves af sidstnævntes lovgivning, kunne tvinges til at til at give oplysninger vedrørende de sårede og syge, som er eller har været under vedkommendes pleje såfremt sådanne oplysninger efter vedkommendes opfattelse ville være til skade for de pågældende patienter eller deres familie. Regler vedrørende obligatorisk underretning om smitsomme sygdomme skal dog respekteres.

ARTIKEL 17

Civilbefolkningen og hjælpeorganisationers rolle

1. Den civile befolkning skal respektere de sårede i syge og skibbrudne, også hvis de tilhører modparten, og må ikke begå nogen voldshandlinger mod dem. Den civile befolkning og hjælpeorganisationer, såsom nationale Røde Kors (Røde Halvmåne, Røde Løve og Sol) -selskaber skal, også på deres eget initiativ, og også i invaderede eller besatte områder, have ret til at opsamle og pleje de sårede, syge og skibbrudne. Ingen skal lide overlast, anklages, dømmes eller straffes for sådanne humanitære handlinger.

2. Parterne i konflikten kan opfordre den civile befolkning og de hjælpeorganisationer, der er henvist til i stykke 1, til at opsamle og pleje de sårede, syge og skibbrudne og til at søge efter de døde og rapportere om deres opholdssted; de skal yde både beskyttelse og de nødvendige faciliteter til dem, der reagerer på denne opfordring. Såfremt Modparten opnår eller genvinder kontrol over området, skal denne Part også yde den samme beskyttelse og de nødvendige faciliteter, så længe som der er behov derfor.

ARTIKEL 18

Identifikation

1. Enhver af de stridende Parter skal bestræbe sig for at sikre, at sanitets- og religiøst personel og sanitetsenheder og -transporter er let kendelige.

2. Enhver af de stridende parter skal ligeledes bestræbe sig for at vedtage og gennemføre metoder og fremgangsmåder, der vil gøre det muligt at genkende sanitetsenheder og -transporter, som benytter kendemærket og kendesignaler.

3. I besat område og i områder, hvor kamphandlinger finder sted eller sandsynligvis vil finde sted, bør civilt sanitetspersonel og civilt religiøst personel kunne genkendes ved hjælp af kendemærket og et identitetskort, der angiver deres status.

4. Sanitetsenheder og -transporter skal, med den kompetente myndigheds indforståelse, mærkes med kendemærket. De skibe og fartøjer, hvortil der er henvist i denne Protokols artikel 22, skal mærkes i overensstemmelse med bestemmelserne i anden Konvention.

5. Som foreskrevet i kapitel III i annex 1 til denne Protokol, kan en Part i en konflikt udover tilladelse til brug af kendemærket give tilladelse til brug af kendesignaler til at identificere sanitetsenheder og -transporter. I de særlige tilfælde, der er omhandlet i det kapitel, kan sanitetstransporter undtagelsesvis gøre brug af kendesignaler uden at benytte kendemærket.

6. Anvendelsen af bestemmelserne i stykke 1 til 5 i denne artikel skal være i overensstemmelse med kapitel 1 til III i denne Protokols annex 1. De signaler, der i kapitel III i annexet er angivet til udelukkende brug for sanitetsenheder og -transporter må, medmindre andet er foreskrevet der, ikke benyttes til andre formål end til at identificere sanitetsenheder og -transporter, som er angivet i det kapitel.

7. Denne artikel giver ikke nogen adgang til en videre brug af kendemærket i fredstid end den, der er foreskrevet i artikel 44 i Første Konvention.

8. Konventionernes og denne Protokols bestemmelser om kontrol med brugen af kendemærket samt om forebyggelse og undertrykkelse af misbrug heraf skal også finde anvendelse på særlige signaler.

ARTIKEL 19

Neutrale og andre Stater, som ikke er Parter i konflikten

Neutrale og andre Stater, som ikke er parter i konflikten, skal anvende vedkommende bestemmelser i denne Protokol over for personer, der er beskyttet af denne Del og som er modtaget eller interneret inden for deres område, samt ligeledes over for parternes døde, som de måtte finde.

ARTIKEL 20

Forbud mod repressalier

Repressalier imod personer og genstande, der er beskyttet af denne Del, er forbudt.

AFSNIT II

Sanitetstransporter

ARTIKEL 21

Sanitetskøretøjer

Sanitetskøretøjer skal respekteres og beskyttes på samme måde som mobile sanitetsenheder i henhold til Konventionerne og denne Protokol.

ARTIKEL 22

Hospitalsskibe og kystredningsfartøjer

1. Bestemmelserne i Konventionerne vedrørende:

- a) de i artiklerne 22, 24, 25 og 27 i Anden Konvention omhandlede fartøjer;
- b) deres redningsbåde og mindre fartøjer;
- c) deres personel og mandskab, og
- d) de ombordværende sårede, syge og skibbrudne

skal også finde anvendelse, når disse fartøjer medbringer civile sårede, syge og skibe brudne, som ikke hører til nogen af de kategorier, der er nævnt i artikel 13 i Anden Konvention. Sådanne civile må imidlertid ikke tvinges til at overgive sig til en Part som de ikke selv tilhører, eller tages til fange på søen. Hvis de befinder sig i en stridende Parts

magt, og de ikke selv tilhører denne Part, skal de være omfattet af Fjerde Konvention og af denne Protokol.

2. Den beskyttelse, som Konventionerne giver de fartøjer, der er beskrevet i artikel 25 i Anden Konvention, skal udstrækkes til hospitalsskibe som til humanitære formål er stillet til rådighed for en Part i en konflikt af:

- a) en neutral eller anden Stat, som ikke er Part i konflikten, eller
- b) en uvildig international humanitær organisation,

i begge tilfælde forudsat, at de krav, som er opstillet i den nævnte artikel, efterkommes.

3. Mindre fartøjer, som er beskrevet i artikel 27 i Anden Konvention, skal beskyttes, selvom den notifikation, der er forudset i artiklen, ikke er blevet foretaget. Parterne i konflikten opfordres imidlertid til at informere hinanden om alle oplysninger vedrørende sådanne fartøjer for at lette deres identifikation og genkendelse.

ARTIKEL 23

Andre sanitetsskibe og -fartøjer

1. Sanitetsskibe og -fartøjer bortset fra dem, hvortil der er henvist i denne Protokols artikel 22 og i artikel 38 i Anden Konvention, skal, hvad enten de er på havet eller i andre farvande, respekteres og beskyttes på samme måde som mobile sanitetsenheder i henhold til Konventionerne og denne Protokol. Eftersom denne beskyttelse kun kan være effektiv, hvis de kan identificeres og genkendes som sanitetsskibe og -fartøjer, bør sådanne fartøjer mærkes med kendemærket, og i det omfang det er muligt, opfylde bestemmelserne i Anden Konventions artikel 43, andet stykke.

2. De skibe og fartøjer, der er nævnt i stykke 1, skal fortsat være undergivet krigens love. Ethvert krigsskib på overfladen, som er i stand til omgående at håndhæve sin ordre, kan beordre dem til at standse, beordre dem til at fjerne sig, eller få dem til at følge en bestemt rute, og de skal efterkomme enhver sådan ordre. Sådanne skibe og fartøjer må ikke på nogen anden måde afledes fra deres sanitetsopgaver, så længe de er nødvendige for de sårede, syge og skibbrudne om bord.

3. Den beskyttelse, som er foreskrevet i stykke 1, skal kun ophøre, når betingelserne i artikel 34 og 35 i Anden Konvention er opfyldt. En klar nægtelse af at adlyde en ordre givet i overensstemmelse med stykke 2, skal betragtes som en handling til skade for fjenden i henhold til artikel 34 i Anden Konvention.

4. En Part i en konflikt bør så tidligt som mulig forud for en sejlads underrette Modparten om sanitetsskibets eller -fartøjets navn, type, forventet afsejlingstidspunkt, rute og anslået fart, i særdeleshed, hvor det drejer sig om skibe over 2000 bruttoregistertons, og kan give alle andre oplysninger, som kan lette identifikation og genkendelse. Modparten skal bekræfte modtagelsen af sådanne oplysninger.

5. Bestemmelserne i artikel 37 i Anden Konvention gælder for sanitets- og religiøst personel i sådanne skibe og fartøjer.

6. Bestemmelserne i Anden Konvention skal finde anvendelse på de sårede, syge og skibbrudne, som tilhører de kategorier, der er henvist til i artikel 13 i Anden Konvention og i artikel 44 i denne Protokol, og som måtte være ombord på sådanne sanitetsskibe og fartøjer. Sårede, syge og skibbrudne civile, som ikke tilhører nogen af de kategorier, de er

nævnt i artikel 13 i Anden Konvention, skal ikke på havet tvinges til overgivelse til en Part, som de ikke tilhører eller til fjernelse fra sådanne skibe eller fartøjer; hvis de er i en stridende Parts magt, og de ikke selv tilhører denne Part, skal de beskyttes af Fjerde Konvention og af denne Protokol.

ARTIKEL 24

Beskyttelse af sanitetsluftfartøjer

Sanitetsluftfartøjer skal respekteres og beskyttes i henhold til bestemmelserne i dette kapitel.

ARTIKEL 25

Sanitetsluftfartøjer i områder, som ikke kontrolleres af Modparten

I og over landområder, som fysisk kontrolleres af venligtsindede styrker eller i områder på eller over havet, som ikke fysisk kontrolleres af en Modpart, skal en Parts respekt for og beskyttelse af sanitetsluftfartøjer ikke være afhængig af nogen aftale med Modparten. Af sikkerhedsgrunde kan imidlertid en Part i en konflikt, hvis sanitetsluftfartøjer opererer i disse områder, underrette Modparten herom i overensstemmelse med artikel 29, navnlig når sådanne luftfartøjer foretager flyvninger, der bringer dem inden for rækkevidde af Modpartens overflade-til-luft våbensystemer.

ARTIKEL 26

Sanitetsluftfartøjer i kontakt- eller lignende zoner

1. I og over de områder af en kontaktzone, som er fysisk kontrolleret af venligtsindede styrker og i og over sådanne områder, hvorover fysisk kontrol endnu ikke er klart fastslået, kan beskyttelse af sanitetsluftfartøjer kun være fuldt ud effektiv gennem en forudgående aftale mellem de kompetente militære myndigheder hos de stridende parter, således som det er foreskrevet i artikel 29. Selvom sanitetsluftfartøjer i mangel af en sådan aftale opererer på eget ansvar, skal de alligevel respekteres, efter at de er blevet identificeret som sådanne.

2. Kontaktzone' betyder et hvilket som helst landområde, hvor de fremskudte enheder af modstående styrker har kontakt med hinanden, navnlig hvor de er udsat for direkte beskydning fra landjorden.

ARTIKEL 27

Sanitetsluftfartøjer i områder, som kontrolleres af en Modpart

1. Sanitetsluftfartøjer tilhørende en Part i en konflikt skal fortsat ydes beskyttelse, medens de flyver over land eller vandområder, som fysisk kontrolleres af en Modpart, under forudsætning af, at der er opnået forudgående aftale om sådanne beflyvninger med de kompetente myndigheder hos Modparten.

2. Et sanitetsluftfartøj, som uden den i stykke 1 foreskrevne aftale eller ved fravigelse af en sådan aftales vilkår enten på grund af en navigationsfejl eller som følge af en nødsituation, der påvirker flyvningens sikkerhed, flyver over et område, der fysisk kontrolleres af en Modpart, skal træffe enhver forholdsregel med henblik på at identificere sig samt underrette Modparten om omstændighederne. Så snart et sådant sanitetsluftfartøj er blevet identificeret af Modparten, skal denne udfolde alle rimelige bestræbelser med henblik på at

beordre landing på landjorden eller på vandet eller træffe andre foranstaltninger for at sikre sine interesser, som det er beskrevet i artikel 30, stykke 1, og i begge tilfælde give luftfartøjet tid til at efterkomme ordren, før det angribes.

ARTIKEL 28

Begrænsninger i brugen af sanitetsluftfartøjer

- 1.** Parterne i en konflikt må ikke benytte deres sanitetsluftfartøjer i forsøg på at opnå nogen som helst militær fordel over for en Modpart. Sanitetsluftfartøjers tilstedeværelse må ikke benyttes til forsøg på at sikre militære mål imod angreb.
- 2.** Sanitetsluftfartøjer må ikke anvendes til at indsamle eller videregende efterretningsoplysninger og må ikke medbringe udstyr til sådanne formål. Det er forbudt at befordre personer eller gods, som ikke omfattes af definitionen i artikel 8, stykke 1 f). Tilstedeværelsen af ombordværendes personlige effekter eller af udstyr, der udelukkende bruges til at lette navigationen, kommunikationen eller identifikationen, omfattes ikke af forbuddet.
- 3.** Sanitetsluftfartøjer må ikke medbringe nogen bevæbning, når undtages håndvåben og ammunition, som er taget fra de sårede, syge og skibbrudne ombord, og som endnu ikke er overgivet til vedkommende tjenestegren, samt sådanne lette individuelle våben, som kan være nødvendige for sanitetspersonalet om bord til forsvar for sig selv og de sårede, syge og skibbrudne i deres varetægt.
- 4.** Så længe sanitetsluftfartøjer udfører sådanne flyvninger, som er nævnt i artikel 26 og 27, må de ikke uden forudgående aftale med Modparten benyttes til eftersøgning af sårede, syge og skibbrudne.

ARTIKEL 29

Underretning og aftaler vedrørende sanitetsluftfartøjer

- 1.** Underretning ifølge artikel 25, eller anmodninger om forudgående aftale i henhold til artiklerne 26, 27, 28 (stykke 4) eller 31, skal angive det foreslåede antal sanitetsluftfartøjer, deres flyveplaner og identifikationsmidler og skal forstås således, at enhver flyvning vil blive gennemført i overensstemmelse med artikel 28.
- 2.** En Part, som modtager underretning i henhold til artikel 25, skal straks bekræfte modtagelsen heraf.
- 3.** En Part, som modtager en anmodning om forudgående aftale i henhold til artiklerne 26, 27, 28 (stykke 4) eller 31, skal så hurtigt som muligt underrette den anmodede Part om:
 - a) at anmodningen er imødekommet;
 - b) at anmodningen er afslået; eller om
 - c) rimelige alternative forslag til anmodningen. Den kan også foreslå et forbud mod eller en begrænsning af andre flyvninger i området inden for den pågældende periode. Såfremt den Part, der fremsatte anmodningen, accepterer de alternative forslag, skal den give den anden Part underretning om sådan accept.
- 4.** Parterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at underretning kan ske og aftales indgås hurtigt.

5. Parterne skal også træffe de nødvendige foranstaltninger til hurtigt at videregive indholdet a+ sådanne underretninger og aftaler til vedkommende militære enheder, og disse skal informeres om de identifikationsmidler, der vil blive anvendt af de pågældende sanitetsluftfartøjer.

ARTIKEL 30

Landing og undersøgelse af sanitetsluftfartøjer

1. Sanitetsluftfartøjer, der flyver over områder, som fysisk kontrolleres af en Modpart eller over områder, hvor fysisk kontrol endnu ikke er klart etableret, kan beordres til at lande på landjorden eller om fornødent på vandet med henblik på undersøgelser i overensstemmelse med de nedenfor anførte bestemmelser. Sanitetsluftfartøjer skal adlyde sådanne ordrer.

2. Såfremt et luftfartøj lander på jorden eller på vandet, hvad enten det er beordret dertil eller af andre grunde, må det kun underkastes undersøgelse med henblik på at fastslå de forhold, der er nævnt i stykke 3 og 4. Enhver sådan undersøgelse skal iværksættes straks og skal gennemføres hurtigt. Den Part, der foretager undersøgelsen, må ikke kræve, at sårede og syge fjernes fra luftfartøjet, medmindre dette er af væsentlig betydning for undersøgelsen. Den Part, der foretager undersøgelsen, skal under alle omstændigheder sikre, at de sårede og syges tilstand ikke forværres ved undersøgelsen eller fjernelsen.

3. Såfremt undersøgelsen godtgør, at luftfartøjet:

- a) er et sanitetsluftfartøj i henhold til artikel 8, punkt j);
- b) ikke krænker de betingelser, der er foreskrevet i artikel 28; og
- c) ikke har fløjet uden eller i strid med en forudgående aftale, hvor en sådan var nødvendig,

skal luftfartøjet og de ombordværende, som tilhører Modparten eller en neutral eller anden Stat, som ikke er deltager i konflikten, have tilladelse til ufortøvet at fortsætte flyvningen.

4. Såfremt undersøgelsen godtgør, at luftfartøjet:

- a) ikke er et sanitetsluftfartøj i henhold til artikel 8, punkt f);
- b) krænker de betingelser, der er foreskrevet i artikel 28; eller
- c) har fløjet uden eller i strid med en forudgående aftale, hvor en sådan var nødvendig,

kan luftfartøjet beslaglægges. De ombordværende skal behandles i overensstemmelse med vedkommende bestemmelser i Konventionerne og denne Protokol. Ethvert beslaglagt luftfartøj, der er blevet udpeget som et permanent sanitetsluftfartøj, må efterfølgende udelukkende anvendes som sanitetsluftfartøj.

ARTIKEL 31

Neutrale eller andre Stater, som ikke er parter i konflikten

1. Medmindre forudgående aftale herom foreligger, må sanitetsluftfartøjer ikke overflyve eller lande på et territorium tilhørende en neutral eller anden Stat, som ikke er Part i konflikten. Foreligger en sådan aftale imidlertid, skal der tages hensyn til dem under hele

flyvningen, også så længe et eventuelt ophold på territoriet varer. Uanset dette skal de adlyde en hvilken som helst ordre til at lande på landjorden eller om fornødent på vandet.

2. Såfremt et sanitetsluftfartøj, i mangel af en aftale eller i strid med vilkårene for en aftale, overflyver et territorium tilhørende en neutral eller anden Stat, som ikke er Part i konflikten, enten som følge af en navigationsfejl eller på grund af en nødsituation, der påvirker luftfartøjets sikkerhed, skal det bestræbe sig på at give meddelelse om flyvningen og identificere sig selv. Så snart et sådant sanitetsluftfartøj er genkendt, skal den pågældende Stat træffe alle rimelige forholdsregler med henblik på at give ordre til landing på landjorden eller på vandet, således som beskrevet i artikel 30, stykke 1, eller træffe andre foranstaltninger med henblik på varetagelse af dens egne interesser. I begge tilfælde skal nævnte Stat give luftfartøjet tid til at følge instruktionerne, før der iværksættes angreb imod det.

3. Såfremt et sanitetsluftfartøj enten efter aftale eller under de omstændigheder der er nævnt i stykke 2, lander på landjorden eller på vandet i et territorium tilhørende en neutral eller anden Stat, som ikke er Part i en konflikt, hvad enten det er beordret hertil eller af andre årsager, skal det være underkastet inspektion med henblik på at afgøre, hvorvidt det er et sanitetsluftfartøj. Inspektionen skal påbegyndes straks og skal gennemføres hurtigt. Den inspicerende Part må ikke forlange, at de sårede og syge tilhørende den Part, der fører luftfartøjet, skal fjernes fra dette, medmindre det er af betydning for undersøgelsen. Den inspicerende Part skal under alle omstændigheder drage omsorg for, at de sårede og syges tilstand ikke forværres ved inspektionen. Såfremt inspektionen godtgør, at luftfartøjet er et sanitetsluftfartøj, skal det tilligemed de ombordværende - undtagen dem, der skal tilbageholdes i henhold til de folkeretlige regler under væbnede konflikter - have lov at fortsætte flyvningen, og der skal ydes rimelige faciliteter til dennes fortsættelse. Hvis inspektionen godtgør, at luftfartøjet ikke er et sanitetsluftfartøj, skal det beslaglægges, og de ombordværende skal behandles i overensstemmelse med stykke 4.

4. De sårede, syge og skibbrudne, der er gået fra borde fra et sanitetsluftfartøj med samtykke af de stedlige myndigheder i et territorium, der tilhører en neutral eller anden Stat, der ikke er Part i konflikten, skal, medmindre der er tale om midlertidig udstigning, eller andre aftaler er truffet mellem denne Stat og Parterne i en konflikt, og når dette kræves i henhold til de folkeretlige regler under væbnede konflikter, holdes i forvaring af denne Stat på en sådan måde, at de ikke igen kan tage del i fjendtlighederne. Udgifterne ved hospitalsbehandling og forvaring skal afholdes af den Stat, hvortil disse personer hører.

5. Neutrale eller andre Stater, som ikke er parter i konflikten, skal over for alle parter i en konflikt uden forskelsbehandling anvende alle betingelser og begrænsninger vedrørende sanitetsluftfartøjers overflyvning af eller landing på deres territorium.

AFSNIT III

Savnede og døde personer

ARTIKEL 32

Almindelige principper

Med henblik på gennemførelsen af bestemmelserne i dette afsnit skal De Høje Kontraherende Parter, Parterne i en konflikt samt de internationale humanitære organisationer, som er nævnt i Konventionerne og i denne Protokol, i deres virksomhed

hovedsagelig lade sig tilskynde af familiers ret til at få underretning om deres slægtnings skæbne.

ARTIKEL 33

Savnede personer

- 1.** Enhver Part i en konflikt skal, så snart omstændighederne tillader det og senest ved ophør af de aktive fjendtligheder, søge efter de personer, som er blevet meldt savnede af en Modpart. For at lette eftersøgningen skal Modparten videregive alle relevante oplysninger, der vedrører sådanne personer.
- 2.** For at lette indsamlingen af oplysninger i overensstemmelse med foregående stykke, skal enhver Part i en konflikt for så vidt angår personer, der ikke er berettiget til større hensyntagen ifølge Konventionerne og denne Protokol:
 - a) registrere de oplysninger, der er nærmere omtalt i artikel 138 i Fjerde Konvention vedrørende sådanne personer, som har været tilbageholdt, fængslet eller på anden måde holdt i fangenskab i mere end to uger som følge af fjendtligheder eller besættelse, eller som er afgået ved døden under en hvilken som helst periode af tilbageholdelse,
 - b) i videst muligt omfang lette og om nødvendigt foretage efterforskning og indhentelse af oplysninger vedrørende sådanne personer, hvis de er døde under andre omstændigheder som følge af fjendtligheder eller besættelse.
- 3.** Oplysninger om personer, der er meldt savnede i henhold til stykke 1 og anmodninger om sådanne oplysninger skal videregives enten direkte eller gennem Beskyttelsesmagten eller Den internationale Røde Kors-Komites Centrale Eftersøgningskontor eller nationale Røde Kors (Røde Halvmåne, Røde Løve og Sol) -selskaber. Såfremt oplysninger ikke videregives gennem Den internationale Røde Kors-Komite og dennes Centrale Eftersøgningskontor, skal enhver Part i en konflikt drage omsorg for, at sådanne oplysninger også gives til det Centrale Eftersøgningskontor.
- 4.** Parterne i en konflikt skal søge at opnå enighed om foranstaltninger, som muliggør eftersøgningsmandskabers søgning efter, identifikation af og evakuering af døde fra slagmarken, herunder eventuelle passende foranstaltninger med henblik på sådanne eftersøgningsmandskabers ledsagelse af personel fra Modparten, medens de udfører disse opgaver i områder, der kontrolleres af Modparten, Eftersøgningsmandskabernes personel skal respekteres og beskyttes, så længe de udelukkende udfører disse pligter.

ARTIKEL 34

Afdødes jordiske rester

- 1.** De jordiske rester af personer, der er afgået ved døden af grunde, som har forbindelse med besættelse, eller under forvaring som følge af besættelse eller fjendtligheder, samt de jordiske rester af personer, der ikke er statsborgere i det land, hvor de er afgået ved døden som følge af fjendtligheder, skal respekteres, og alle sådanne personers gravsteder skal respekteres, vedligeholdes og afmærkes som foreskrevet i artikel 130 i Fjerde Konvention, for så vidt deres jordiske rester eller gravsteder ikke er berettiget til større hensyntagen ifølge Konventionerne og denne Protokol.
- 2.** Så snart omstændighederne og forholdene mellem de stridende parter tillader det, skal De Høje Kontraherende parter, i hvis territorier der findes grave og eventuelt andre steder

med jordiske rester tilhørende personer, der er døde på grund af fjendtligheder, under besættelse eller i forvaring, indgå aftaler med henblik på:

- a) at lette adgangen til gravstederne for afdødes slægtninge og for repræsentanter for officielle gravregistreringstjenester samt at regulere de praktiske forhold for denne adgang,;
- b) til stadighed at beskytte og vedligeholde sådanne gravsteder;
- c) at lette tilbagesendelse af afdødes jordiske rester og personlige effekter til hjemlandet på dettes anmodning eller efter anmodning fra de nærmeste pårørende, medmindre hjemlandet gør indsigelser herimod.

3. I mangel af de i stykke 2 b) eller c) omhandlede aftaler, og hvis afdødes hjemland ikke er rede til for egen regning at vedligeholde sådanne gravsteder, kan Den Høje Kontraherende Part, på hvis territorium gravstederne findes, tilbyde at lette tilbagesendelsen af afdødes jordiske rester til hjemlandet. I de tilfælde, hvor et sådant tilbud ikke er blevet accepteret, kan Den Høje Kontraherende Part efter udløbet af 5 år fra tilbuddets dato og efter behørig underretning af hjemlandet, anvende de regler, der er indeholdt i dets egne love om kirkegårde og gravsteder.

4. Den Høje Kontraherende Part, i hvis territorium de i denne artikel nævnte gravsteder er beliggende, skal kun kunne opgrave de jordiske rester:

- a) i henhold til stykke 2 c) og 3, eller
- b) såfremt opgravning er nødvendig af altovervejende samfundshensyn, herunder af medicinske og efterforskningsmæssige grunde, i hvilke tilfælde Den Høje Kontraherende Part til enhver tid skal respektere de jordiske rester og underrette hjemlandet om, at man har til hensigt at foretage opgravning samt om nærmere oplysninger om det forventede sted for genbegravelsen.

DEL III

Metoder og midler i krigsførelse. Kombattant- og krigsfangestatus

AFSNIT I

Metoder og midler i krigsførelse

ARTIKEL 35

Grundlæggende regler

- 1.** I enhver væbnet konflikt er de stridende parters ret til at vælge metoder og midler i krigsførelsen ikke ubegrænset.
- 2.** Det er forbudt at benytte sådanne våben, projektiler og materiel til, samt metoder i, krigsførelse, som forårsager overflødig skade eller unødige lidelser.

3. Det er forbudt at benytte metoder eller midler i krigsførelse, som tilsigter eller som må forventes at forårsage udbredt, langvarig og alvorlig skade på det naturlige miljø.

ARTIKEL 36

Nye våben

Ved udforskningen, udviklingen, erhvervelsen eller valget af et nyt våben og af metoder eller midler i krigsførelse er en Høj Kontraherende Part forpligtet til at fastslå, hvorvidt dets anvendelse under visse eller alle omstændigheder er forbudt i henhold til denne Protokol eller af andre folkeretlige regler, gældende for den Høje Kontraherende Part.

ARTIKEL 37

Forbud mod perfidi (svig)

1. Det er forbudt at dræbe, såre eller tage en modstander til fange ved brug af perfidi (svig). Handlinger, der søger at forlede en modstander til at nære tillid til, at han er berettiget til at modtage, eller forpligtet til at yde, beskyttelse i overensstemmelse med folkeretlige regler under væbnede konflikter, og som har til formål at svige denne tillid, skal betragtes som perfidi (svig). Følgende handlinger er eksempler på perfidi:

a) foregivelse af, at man har til hensigt at forhandle under parlamentærflag eller at overgive sig;

b) foregivelse af ukampdygtighed på grund af sår eller sygdom;

c) foregivelse af civil- eller ikke-kombattant-status, og

d) foregivelse af at være beskyttet ved brug af tegn, kendemærker eller uniformer tilhørende De forenede Nationer eller en neutral eller andre Stater, som ikke er parter i konflikten.

2. Krigslist er ikke forbudt. Krigslist er handlinger, som har til hensigt at vildlede en modstander eller formå denne til at handle uforsvarligt, men som ikke krænker nogen bestemmelser i de folkeretlige regler under væbnede konflikter, og som ikke er svigagtige, fordi de ikke søger at forlede Modparten til at tro, at han er berettiget til beskyttelse ifølge disse regler. Følgende er eksempler på sådan list: brugen af sløring (kamouflage), fælder, skinmanøvrer og vildledende oplysninger.

ARTIKEL 38

Anerkendte kendemærker

1. Det er forbudt at misbruge Røde Kors, Røde Halvmåne eller Røde Løve og Solkendemærket eller andre kendemærker, tegn eller signaler, som er foreskrevet i Konventionerne eller i denne Protokol. Det er ligeledes forbudt under en væbnet konflikt bevidst at misbruge andre internationalt anerkendte beskyttelseskendemærker, tegn eller signaler, herunder parlamentærflag og beskyttelsesmærket for kulturel ejendom.

2. Det er forbudt at benytte De forenede Nationers kendemærke, medmindre organisationen har givet bemyndigelse dertil.

ARTIKEL 39

Nationalitetskendemerker

- 1.** Det er forbudt under en væbnet konflikt at benytte flag eller militære kendemerker, emblemer eller uniformer tilhørende neutrale eller andre Stater, som ikke er Parter i konflikten.
- 2.** Det er forbudt at benytte flag, militære kendemerker, emblemer eller uniformer tilhørende en Modpart, under angreb eller med henblik på at dække over, lette, beskytte, eller vanskeliggøre militære operationer.
- 3.** Intet i denne artikel eller i artikel 37, stykke 1 d) skal have indflydelse på eksisterende, almindelig anerkendte folkeretlige regler vedrørende spionage eller vedrørende brugen af flag under væbnet konflikt på søen.

ARTIKEL 40

Pardon

Det er forbudt at beordre, at der ikke må være overlevende, at true en Modpart hermed eller at føre krig på dette grundlag.

ARTIKEL 41

Beskyttelse af en fjende, der er hors de combat

- 1.** En person, der er anerkendt som værende hors de combat eller som efter omstændighederne burde anerkendes som sådan, må ikke gøres til genstand for angreb.
- 2.** En person er hors de combat, hvis:
 - a) han er i en Modparts varetægt;
 - b) han klart giver udtryk for, at han har til hensigt at overgive sig, eller
 - c) han er blevet gjort bevidstløs eller på anden måde er ukampdygtig på grund af sår eller sygdom og derfor er ude af stand til at forsvare sig;

forudsat han i alle disse tilfælde afstår fra enhver fjendtlig handling og ikke forsøger at flygte.

- 3.** Når personer, der er berettiget til beskyttelse som krigsfanger, er kommet i en Modparts magt under usædvanlige kampvilkår, som forhindrer evakuering i henhold til Kap. III, afsnit 1 i Tredje Konvention, skal de løslades, og alle gennemførlige forholdsregler skal træffes for at garantere deres sikkerhed.

ARTIKEL 42

Ombordværende i luftfartøjer

- 1.** Ingen, der springer ud med faldskærm fra et nødstedt luftfartøj, må angribes, medens han befinder sig i luften.

2. En person, der er sprunget ud med faldskærm fra et nødstedt luftfartøj, skal, når han lander i et område, der kontrolleres af en Modpart, have mulighed for at overgive sig, før han angribes, medmindre det er åbenbart, at han tager del i en fjendtlig handling.

3. Luftbårne tropper er ikke beskyttet af denne artikel.

AFSNIT II

Kombattant- og krigsfangestatus

ARTIKEL 43

Væbnede styrker

1. De væbnede styrker tilhørende en part i en konflikt består af alle organiserede væbnede styrker, grupper og enheder, som er under en kommando, der over for denne part er ansvarlig for de underordnedes handlemåde, også selv om denne part er repræsenteret af en regering eller en myndighed, der ikke anerkendes af en Modpart. Sådanne væbnede styrker skal være underkastet et internt disciplinært system, som bl.a. skal håndhæve overholdelsen af de folkeretlige regler under væbnede konflikter.

2. Medlemmer af en stridende parts væbnede styrker (undtaget sanitetspersonel og feltpræster, som er omfattet af artikel 33 i Tredje Konvention) er kombattanter, hvilket vil sige, at de har ret til at tage direkte del i fjendtlighederne.

3. Når som helst en part i en konflikt optager et paramilitært eller bevæbnet retshåndhævelsesorgan i sine væbnede styrker, skal Modparterne i konflikten underrettes herom.

ARTIKEL 44

Kombattanter og krigsfanger

1. Enhver kombattant i henhold til artikel 43, som tages til fange af en Modpart, skal være krigsfange.

2. Selvom alle kombattanter er forpligtet til at handle i overensstemmelse med de folkeretlige regler under væbnede konflikter, skal krænkelse af disse regler ikke fratage en kombattant retten til at være kombattant eller, hvis han kommer i Modpartens varetægt, retten til at være krigsfange, når undtages de i stykke 3 og 4 beskrevne tilfælde.

3. For at øge beskyttelsen af civilbefolkningen mod virkningen af fjendtlige handlinger, skal kombattanter kunne skelnes fra civilbefolkningen under et angreb eller under en militær operation forud for et angreb. I erkendelse af at der er tilfælde under væbnede konflikter, hvor fjendtlighedernes karakter har til følge, at en bevæbnet kombattant ikke således kan skille sig ud, skal han dog bevare sin status som kombattant, forudsat at han i sådanne tilfælde bærer sine våben synlig:

a) under hvert enkelt militært engagement og

b) i det tidsrum han er synlig for modparten, medens han er i færd med en militær deployering forud for iværksættelsen af et angreb, hvori han skal deltage.

Handlinger, som er i overensstemmelse med betingelserne i dette stykke, skal ikke betragtes som svigefulde, således som foreskrevet i artikel 37, stykke 1 (c).

4. En kombattant, som tages til fange af Modparten, og som ikke opfylder de betingelser, der er angivet i andet punktum i stykke 3, mister retten til at blive krigsfange, men han skal desuagtet gives en sådan beskyttelse, som på alle områder svarer til den, der ydes krigsfanger i henhold til Tredje Konvention og denne protokol. Denne beskyttelse omfatter også den, der ydes krigsfanger i henhold til Tredje Konvention i det tilfælde, hvor en sådan person dømmes og straffes for en begået forseelse.

5. Enhver kombattant, som tages til fange af Modparten på et tidspunkt, hvor han ikke medvirker i et angreb eller i en militær operation forud for et angreb, skal ikke miste retten til at være kombattant og krigsfange på grund af tidligere handlinger.

6. Denne artikel præjudicerer ikke retten for nogen person til at opnå status som krigsfange i overensstemmelse med artikel 4 i Tredje Konvention.

7. Denne artikel har ikke til formål at ændre den af staterne almindeligt accepterede praksis for brug af uniformer for kombattanter, der er tilknyttet en stridende Parts regulære, uniformerede væbnede enheder.

8. Udover de kategorier af personer, der er nævnt i artikel 13 i Første og Anden Konvention, skal alle medlemmer af de væbnede styrker tilhørende en stridende Part således som beskrevet i denne Protokols artikel 43, være berettiget til beskyttelse i henhold til disse Konventioner, hvis de er sårede eller syge eller i henhold til Anden Konvention, hvis de er skibbrudne på havet eller i andre farvande.

ARTIKEL 45

Beskyttelse af personer, som har taget del i fjendtligheder

1. Den, der tager del i fjendtligheder, og som bliver taget til fange af Modparten, skal formodes at være krigsfange og skal derfor beskyttes af Tredje Konvention, hvis han påberåber sig krigsfangestatus, eller hvis han synes berettiget til sådan status, eller hvis den part, hvortil han hører, påberåber sig en sådan status på hans vegne ved at underrette Tilbageholdelsesmagten eller Beskyttelsesmagten herom. Skulle der opstå tvivl om, hvorvidt en sådan person er berettiget til krigsfangestatus, skal han bevare denne status og derfor være beskyttet af Tredje Konvention og denne protokol indtil det tidspunkt, hvor hans status er blevet bestemt af en kompetent domstol.

2. Hvis den, der er taget til fange af Modparten, ikke betragtes som krigsfange og derfor af denne part vil blive anklaget for en forseelse i forbindelse med fjendtlighederne, skal han have ret til at forfægte sin krigsfangestatus over for en domstol og til at få dette spørgsmål afgjort. Når det er muligt ifølge den anvendelige procedure, skal en sådan afgørelse finde sted forud for retsbehandlingen af forseelsen. Repræsentanter for Beskyttelsesmagten skal være berettiget til at overvære retshandlingen, hvorunder dette spørgsmål afgøres, medmindre retshandlingen undtagelsesvis holdes for lukkede døre af hensyn til Statens sikkerhed. I så fald skal Tilbageholdelsesmagten underrette Beskyttelsesmagten herom.

3. Enhver, som har taget del i fjendtligheder, og som ikke er berettiget til krigsfangestatus, eller ikke nyder godt af en mere favorabel behandling i henhold til Fjerde Konvention, skal til enhver tid være berettiget til beskyttelse henhold til artikel 75 i denne Protokol. I besat område skal en sådan person, medmindre han tilbageholdes som spion og uanset reglerne i artikel 5 i Fjerde Konvention, også være berettiget til at sætte sig i forbindelse med omverdenen i henhold til nævnte Konvention.

ARTIKEL 46

Spioner

- 1.** Uanset andre bestemmelser i Konventionerne eller i denne protokol skal et medlem af de væbnede styrker tilhørende en stridende part ikke have ret til krigsfangestatus og vil kunne behandles som spion, hvis han bliver taget til fange af Modparten under udførelse af spionage.
- 2.** Et medlem af de væbnede styrker tilhørende en stridende Part, som på denne Parts vegne og på et territorium, der kontrolleres af Modparten, indsamler eller søger, at indsamle oplysninger, skal ikke betragtes som spion, hvis han under sådan virksomhed bærer sine væbnede styrkers uniform.
- 3.** Et medlem af de væbnede styrker tilhørende en stridende Part og som er bosiddende i et af en Modpart besat territorium, og hvis han på vegne af den Part, han tilhører, indsamler eller forsøger at indsamle oplysninger af militær betydning inden for dette territorium, skal ikke betragtes som udøvende spionage, medmindre han foretager sådan handling under falske påskud eller forsætlig i dølgsmål. Yderligere skal han ikke miste retten til krigsfangestatus og må ikke behandles som spion, medmindre han tages til fange under udøvelse af spionage.
- 4.** Et medlem af de væbnede styrker tilhørende en stridende Part og som ikke er bosiddende i et af en Modpart besat territorium, skal hvis han har udøvet spionage i dette territorium, ikke miste retten til krigsfangestatus og må ikke behandles som spion, medmindre han tages til fange, før han atter er stødt til de væbnede styrker, hvortil han hører.

ARTIKEL 47

Lejesoldater

- 1.** En lejesoldat er ikke berettiget til status som kombattant eller krigsfange.
- 2.** En lejesoldat er enhver person, der
 - a) lokalt eller i udlandet er specielt hvervet med henblik på at deltage i kamphandlinger under en væbnet konflikt;
 - b) rent faktisk tager direkte del i kamphandlingerne;
 - c) er motiveret til at deltage i kamphandlingerne i alt væsentligt ud fra ønsket om at opnå personlig vinding, og som af eller på vegne af en stridende Part rent faktisk har fået tilsagn om et betydeligt vederlag, der væsentligt overstiger det, der udloves eller betales til kombattanter med tilsvarende rang og funktion i den pågældende parts væbnede styrker;
 - d) hverken er statsborger hos en stridende Part eller bosiddende i et territorium, der kontrolleres af en stridende Part;
 - e) ikke er medlem af en stridende parts væbnede styrker, og
 - f) ikke er blevet udsendt af en Stat, der ikke deltager i konflikten, til tjenstlige opgaver som medlem af dennes væbnede styrker.

DEL IV

Civilbefolkningen

AFSNIT I

Almindelig beskyttelse imod følgerne af fjendtligheder

KAPITEL I

Grundlæggende regel og anvendelses område

ARTIKEL 48

Grundlæggende regel

For at sikre respekten for og beskyttelsen af civilbefolkningen og civile genstande, skal de stridende parter til enhver tid skelne mellem civilbefolkningen og kombattanter og mellem civile genstande og militære mål og skal i overensstemmelse hermed alene rette deres operationer mod militære mål.

ARTIKEL 49

Definition af angreb og anvendelsesområde

- 1.** Angreb' betyder en voldelig handling rettet mod modstanderen, hvad enten den er offensiv eller defensiv.
- 2.** Bestemmelserne i denne protokol vedrørende angreb finder anvendelse på alle angreb uanset i hvilket territorium, de gennemføres, herunder det til en stridende Part hørende nationale territorium, som er under en Modparts kontrol.
- 3.** Bestemmelserne i dette afsnit finder anvendelse på enhver krigsførelse til lands, til vands eller i luften, der kan have indvirkning på civilbefolkningen, individuelle civile eller civile genstande til lands. De finder endvidere anvendelse på alle angreb fra søen eller fra luften imod mål på land, men berører ikke i øvrigt de folkeretlige regler under væbnede konflikter til søs eller i luften.
- 4.** Bestemmelserne i dette afsnit supplerer reglerne vedrørende humanitær beskyttelse indeholdt i Fjerde Konvention, i særdeleshed dennes Kapitel II, samt i andre internationale aftaler, der er bindende for De høje Kontraherende parter, såvel som andre folkeretlige regler vedrørende beskyttelse af civile og civile genstande til lands, til vands eller i luften imod følgende af fjendtligheder.

KAPITEL II

Civilpersoner og civilbefolkning

ARTIKEL 50

Definition af civile og civilbefolkningen

1. En civil er enhver person, der ikke tilhører nogen af de kategorier, som er nævnt i artikel 4 A (1), (2), (3) og (6) i Tredje Konvention og i artikel 43 i denne protokol. I tilfælde af tvivl om, hvorvidt en person er civil, skal denne betragtes som sådan.
2. Civilbefolkningen består af alle personer, som er civile.
3. Tilstedeværelsen blandt civilbefolkningen af enkeltpersoner, som ikke omfattes af definitionen af civile, fratager ikke befolkningen dens civile beskaffenhed.

ARTIKEL 51

Beskyttelse af civilbefolkningen

1. Civilbefolkningen og individuelle civile skal nyde almindelig beskyttelse imod farer, der opstår som følge af militære operationer. For at gennemføre denne beskyttelse skal følgende regler, der supplerer de øvrige gældende folkeretlige regler, overholdes under alle omstændigheder.
2. Civilbefolkningen som sådan såvel som individuelle civile må ikke gøres til genstand for angreb. Det er forbudt at foretage voldshandlinger eller fremsætte trusler om vold med det primære formål at sprede rædsel blandt civilbefolkningen.
3. Civile skal nyde den i dette afsnit hjemlede beskyttelse, medmindre og så længe de tager direkte del i fjendtlighederne.
4. Vilkårlige angreb er forbudt. Vilkårlige angreb er:
 - a) sådanne som ikke er rettet mod et udtrykkeligt militært mål;
 - b) sådanne som benytter kampmetoder eller kampmidler, som ikke kan rettes mod et udtrykkeligt militært mål; eller
 - c) sådanne som benytter kampmetoder og kampmidler, hvis virkninger ikke kan begrænses således som foreskrevet af denne Protokol;

og følgelig i hvert enkelt tilfælde er af en beskaffenhed, at det vilkårligt vil ramme militære mål og civile eller civile genstande.

5. Følgende former for angreb betragtes blandt andre som vilkårlige:

- a) et bombardement, uanset metoder og midler, der behandler som et enkelt militært mål et antal klart adskilte og tydelige militære mål beliggende i en storby, en by, en landsby eller andet område, der indeholder en lignende koncentration af civile eller civile genstande og

b) et angreb, som må forventes at medføre tilfældige tab af civilpersoners liv, skade på civile, ødelæggelse af civile genstande eller en kombination deraf, som betydelig vil overstige den forventede konkrete og direkte militære fordel.

6. Angreb i form af repressalier mod civilbefolkningen eller civile er forbudt.

7. Tilstedeværelsen eller flytning af civilbefolkningen eller individuelle civile må ikke benyttes til at gøre visse steder eller områder immune over for militære operationer, i særdeleshed i forsøg på at beskytte militære mål mod angreb eller for at beskytte, lette eller hindre militære operationer. De stridende parter må ikke lade civilbefolkningen eller individuelle civile flytte i et forsøg på at beskytte militære mål mod angreb eller for at beskytte militære operationer.

8. Enhver krænkelse af disse forbud skal ikke frigøre de stridende parter fra deres retlige forpligtelser over for civilbefolkningen og civile, herunder forpligtelsen i medfør af artikel 57 til at træffe sikkerhedsforanstaltninger.

KAPITEL III

Civile genstande

ARTIKEL 52

Almindelig beskyttelse af civile genstande

1. Civile genstande må ikke gøres til genstand for angreb eller repressalier. Civile genstande er alle genstande der ikke er militære mål, således som beskrevet i stykke 2.

2. Angreb skal strengt begrænses til militære mål. For så vidt angår genstande skal militære mål være begrænset til dem, der ifølge deres natur, beliggenhed, formål eller anvendelse udgør et effektivt bidrag til en militær aktion og hvis fuldstændige eller delvise ødelæggelse, erobring eller neutralisering under de på det pågældende tidspunkt herskende omstændigheder udgør en klar militær fordel.

3. I tilfælde af tvivl om, hvorvidt en genstand, som normalt er bestemt til civile formål, så som et sted, hvor gudsdyrkelse foregår, et hus eller anden bolig eller en skole, anvendes med henblik på at yde et effektivt bidrag til en militær aktion skal der bestå en formodning for, at det ikke anvendes i sådant øjemed.

ARTIKEL 53

Beskyttelse af kulturelle genstande og af steder, hvor gudsdyrkelse finder sted

Uden præjudice for bestemmelserne i Haagerkonventionen af 14. maj 1954 vedrørende beskyttelse af kulturel ejendom under væbnet konflikt og andre relevante internationale aftaler skal det være forbudt:

a) at begå en hvilken som helst fjendtlig handling rettet mod historiske monumenter, kunstværker eller steder, hvor gudsdyrkelse finder sted, som udgør folkenes kulturelle eller åndelige arv;

b) at benytte sådanne genstande til støtte for en militær indsats;

c) at gøre sådanne genstande til genstand for repressalier.

ARTIKEL 54

Beskyttelse af genstande, som er uundværlige for civilbefolkningens overlevelse

1. Udsultning af civile som krigsmetode er forbudt.

2. Det er forbudt at angribe, ødelægge, fjerne eller ubrugeliggøre genstande, der er uundværlige for civilbefolkningens overlevelse så som fødevarer, landbrugsområder for produktion af fødevarer, afgrøder, husdyrbestande, drikkevandsinstallationer og -forsyninger samt overrislingsanlæg, med det bestemte formål at hindre dem i at tjene som underhold for civilbefolkningen eller Modparten, uanset af hvilken grund, det være sig med henblik på udsultning af civile, for at tilskynde disse til at flytte bort eller af en hvilken som helst anden grund.

3. Forbuddene i stykke 2 skal ikke finde anvendelse på de deri omhandlede genstande, som benyttes af Modparten:

a) udelukkende til underhold af medlemmer af dens væbnede styrker; eller

b) hvis ikke til underhold, da til direkte støtte for en militær aktion, dog forudsat, at der under ingen omstændigheder mod disse genstande må foretages handlinger som må forventes at efterlade civilbefolkningen med så utilstrækkelig føde eller vand, at det vil forårsage udsultning eller tvinge den til at flytte bort.

4. Disse genstande må ikke gøres til genstand for repressalier.

5. I anerkendelse af de livsvigtige behov hos enhver stridende Part i forsvaret af dens nationale territorium mod en invasion, kan der af en Part i en konflikt inden for et sådant territorium under dens egen kontrol, foretages derogationer (ophævelse) af de forbud som er indeholdt i stykke 2, når dette er påkrævet af tvingende militær nødvendighed.

ARTIKEL 55

Beskyttelse af det naturlige miljø

1. Der skal under krigsførelse drages omsorg for, at det naturlige miljø beskyttes mod udbredt, langvarig og alvorlig skade. Denne beskyttelse omfatter forbud mod brug af krigsmetoder eller krigsmidler i krigsførelsen, som tilsiger eller som må forventes at forårsage sådan skade på det naturlige miljø og derved skade befolkningens helbred eller overlevens.

2. Angreb på det naturlige miljø som repressalier er forbudt.

ARTIKEL 56

Beskyttelse af værker og anlæg, der rummer farlige kræfter

1. Værker eller anlæg, der rummer farlige kræfter, så som dæmninger, diger og kernekraftværker, må ikke gøres til genstand for angreb, selv hvor disse genstande er militære mål, såfremt et sådant angreb kan forårsage frigørelse af farlige kræfter og følgelig alvorlige tab blandt civilbefolkningen. Andre militære mål, der er placeret ved eller i nærheden af disse værker eller anlæg må ikke gøres til genstand for angreb, hvis et sådant

angreb kan forårsage frigørelse af farlige kræfter fra værkerne eller anlæggene og følgelig forårsage alvorlige tab blandt civilbefolkningen.

2. Den særlige beskyttelse mod angreb, som er foreskrevet i stykke 1 skal ophøre:

a) for så vidt angår dæmninger eller diger udelukkende, hvis de benyttes til andet end deres normale funktion og til regelmæssig, betydelig og direkte støtte for militære operationer, og hvis et sådant angreb er den eneste mulige måde, hvorved sådan støtte kan bringes til ophør;

b) for så vidt angår et kernekraftværk udelukkende, hvis det leverer elektricitet til regelmæssig, betydelig og direkte støtte for militære operationer, og hvis et sådant angreb er den eneste mulige måde, hvorved sådan støtte kan bringes til ophør;

c) for så vidt angår andre militære mål, som er placeret ved eller i nærheden af disse værker eller anlæg, udelukkende, hvis de benyttes til regelmæssig, betydelig og direkte støtte for militære operationer, og hvis et sådant angreb er den eneste mulige måde, hvorved sådan støtte kan bringes til ophør.

3. I alle tilfælde skal civilbefolkningen og individuelle civile fortsat være berettiget til enhver beskyttelse, som tilstås dem i henhold til folkeretten, herunder beskyttelse gennem de sikkerhedsforanstaltninger, som er foreskrevet i artikel 57. Såfremt beskyttelsen ophører og et hvilket som helst af de værker, anlæg eller militære mål, der er nævnt i stykke 1, angribes, skal alle praktiske sikkerhedsforanstaltninger træffes for at undgå frigørelsen af de farlige kræfter.

4. Det er forbudt at gøre et hvilket som helst af de værker, anlæg eller militære mål, der er nævnt i stykke 1 til genstand for repressalier.

5. De stridende parter skal bestræbe sig på at undgå at anbringe nogen som helst militære mål i nærheden af værker eller anlæg nævnt i stykke 1. Dog er installationer som er opført udelukkende med det formål at forsvare de beskyttede værker eller anlæg mod angreb, tilladelige, og de skal ikke selv kunne gøres til genstand for angreb, forudsat at de under fjendtlighederne alene benyttes til forsvarshandlinger, der er nødvendige for at besvare et angreb mod beskyttede værker eller anlæg, og at deres bevæbning er begrænset til våben, som alene er i stand til at tilbagevise en fjendtlig handling rettet mod de beskyttede værker eller anlæg.

6. De Høje Kontraherende parter og de stridende parter opfordres indtrængende til indbyrdes at indgå aftaler med henblik på at tilvejebringe yderligere beskyttelse af genstande, der rummer farlige kræfter.

7. Med henblik på at lette identifikationen af genstande, som er beskyttet af denne artikel kan de stridende parter afmærke disse med et særlig mærke bestående af en gruppe af tre lyse orange cirkler anbragt på samme akse, således som nærmere beskrevet i artikel 16 i denne protokols Annex I. En manglende afmærkning fritager på ingen måde nogen stridende Part for dens forpligtelser ifølge denne artikel.

KAPITEL IV

Sikkerhedsforanstaltninger

ARTIKEL 57

Sikkerhedsforanstaltninger under angreb

1. Ved udførelse af militære operationer skal der stedse drages omsorg for at skåne civilbefolkningen, civile og civile genstande.

2. For så vidt angår angreb skal der træffes følgende sikkerhedsforanstaltninger:

a) de, der planlægger eller træffer beslutning om et angreb skal

(i) gøre, hvad der er muligt for at sikre sig, at de mål, der angribes, hverken er civilpersoner eller civile genstande og ikke genstand for særlig beskyttelse, men at de er militære mål som beskrevet i artikel 52, stykke 2, og at det ikke ifølge denne protokols bestemmelser er forbudt at angribe dem.

(ii) træffe alle gennemførlige forsigtighedsforanstaltninger i valget af angrebsmidler og -metoder med henblik på at undgå og under alle omstændigheder at begrænse til det mindst mulige tilfældige tab blandt civile, skade på civile og skade på civile genstande.

(iii) afstå fra beslutning om at iværksætte noget angreb, som må forventes at forårsage tilfældige tab blandt civile, skade på civile, skade på civile genstande eller en kombination deraf, som ville overstige den forventede konkrete og direkte militære fordel.

b) et angreb skal annulleres eller afbrydes, hvis det bliver åbenbart, at målet ikke er militært, eller hvis det er undergivet særlig beskyttelse, eller hvis angrebet må forventes at forårsage tilfældige tab blandt civile, eller skade på civile, skade på civile genstande eller en kombination deraf, som ville overstige den forventede konkrete eller direkte militære fordel.

c) medmindre omstændighederne ikke tillader det, skal der gives effektivt forudgående advarsel om angreb, der kan have indvirkning på civilbefolkningen.

3. Når det for at opnå den samme militære fordel er mulig at vælge mellem flere militære mål, vælges det, hvor et angreb må forventes at forårsage den mindste risiko for civiles liv og civile genstande.

4. Under gennemførelse af militære operationer til vands eller i luften skal hver stridende part, i overensstemmelse med dens rettigheder og pligter i henhold til de folkeretlige regler under væbnede konflikter, træffe alle rimelige forsigtighedsforanstaltninger for at undgå tab af civiles liv og skade på civile genstande.

5. Ingen bestemmelse i denne artikel må fortolkes således, at den hjemler noget angreb mod civilbefolkningen, civile eller civile genstande.

ARTIKEL 58

Forsigtighedsforanstaltninger mod virkninger af angreb

De stridende parter skal i videst mulig omfang:

- a) uden præjudice for artikel 49 i Fjerde Konvention bestræbe sig på at flytte civilbefolkningen, individuelle civile og civile genstande som er under deres kontrol, fra områder i nærheden af militære mål;
- b) undgå at anbringe militære mål i eller i nærheden af tætbefolkede områder;
- c) træffe andre nødvendige forsigtighedsforanstaltninger for at beskytte civilbefolkningen, individuelle civile og civile genstande under deres kontrol imod farer, der opstår som følge af militære operationer.

KAPITEL V

Områder og zoner under særlig beskyttelse

ARTIKEL 59

Områder, der ikke forsvares

- 1.** Det er forbudt de stridende parter med hvilket som helst middel at angribe områder, der ikke forsvares.
- 2.** En stridende parts behørig myndigheder kan erklære et beboet område for værende et område, der ikke forsvares når det ligger nær ved eller i en zone, hvor væbnede styrker er i kontakt, og når det står åbent for besættelse af en Modpart. Et sådant område skal opfylde følgende betingelse:
 - a) alle kombattanter, så vel som mobile våben og mobilt militært udstyr skal være evakueret;
 - b) der må ikke gøres fjendtlig brug af faste militære installationer eller indretninger;
 - c) der må ikke begås nogen fjendtlig handling af myndighederne eller af befolkningen; og
 - d) der må ikke iværksættes aktiviteter til støtte for militære operationer.
- 3.** Tilstedeværelsen i dette område af personer, som nyder særlig beskyttelse ifølge Konventionerne og denne protokol, og af politistyrker, som bibeholdes udelukkende med det formål at opretholde lov og orden, er ikke i strid med de betingelser, der er foreskrevet i stykke 2.
- 4.** Erklæringer afgivet i henhold til stykke 2 skal rettes til Modparten og skal afgrænse og beskrive så nøjagtig som muligt grænserne for det område, der ikke forsvares. Den stridende part, til hvem erklæringen rettes, skal bekræfte modtagelsen og skal betragte området som et område, der ikke forsvares, medmindre de betingelser, der er angivet i stykke 2 i virkeligheden ikke er opfyldt, i hvilket tilfælde den omgående skal underrette den part, der har afgivet deklARATIONEN, herom. Selvom betingelserne i stykke 2 ikke er opfyldt,

skal området fortsat nyde den beskyttelse, der er foreskrevet i andre bestemmelser i denne protokol og i andre folkeretlige regler under væbnede konflikter.

5. De stridende Parter kan aftale at oprette områder, der ikke forsvares, selvom sådanne områder ikke opfylder de betingelser, der er beskrevet i stykke 2. Aftalen bør afgrænse og beskrive så nøje som muligt grænserne for det område, som ikke forsvares: om nødvendigt kan den fastlægge metoder for overvågning.

6. Den Part, der har kontrollen over et område, som omfattes af en sådan aftale, skal markere dette så vidt muligt ved hjælp af sådanne kendemærker, hvorom der kan opnås enighed med Modparten, og disse kendemærker skal anbringes, hvor de er klart synlige, og navnlig ved områdets perimenter og grænser samt på hovedveje.

7. Et område mister sin status som et område, der ikke forsvares, når det ikke længere opfylder de betingelser, der er fastsat i stykke 2 eller i den aftale, som er omtalt i stykke 5. I så fald skal området fortsat nyde den beskyttelse, der er fastsat i andre bestemmelser i denne Protokol samt i andre folkeretlige regler under væbnede konflikter.

ARTIKEL 60

Demilitariserede zoner

1. Det er forbudt de stridende parter at udstrække deres militære operationer til zoner, som de ved aftale har tillagt status som demilitariserede zoner, såfremt en sådan udstrækning er i strid med vilkårene i denne aftale.

2. Aftalen skal være en udtrykkelig aftale, den kan indgås mundtligt eller skriftligt, enten direkte eller gennem en Beskyttelsesmagt eller en uvildig humanitær organisation, og den kan indeholde gensidige og samstemmende erklæringer. Aftalen kan indgås i fredstid såvel som efter udbrud af fjendtligheder og bør angive og beskrive, så nøjagtigt som mulig, den demilitariserede zones grænser og om nødvendigt angive metode for overvågning.

3. Genstand for en sådan aftale skal normalt være en hvilken som helst zone, der opfylder følgende betingelser:

a) alle kombattanter så vel som mobile våben og mobilt militært udstyr skal være evakueret;

b) der må ikke gøres fjendtlig brug af faste militære installationer eller indretninger;

c) der må ikke begås nogen fjendtlige handlinger af myndighederne eller af befolkningen; og

d) enhver aktivitet, der er knyttet til den militære indsats, må være bragt til ophør. De stridende parter skal være enige om den fortolkning, der skal gælde for den betingelse, som er anført i punkt d), og om hvilke personer, der skal have adgang til den demilitariserede zone, ud over de i stykke 4 nævnte.

4. Tilstedeværelsen i denne zone af personer, som nyder særlig beskyttelse ifølge Konventionerne og denne Protokol, og af politistyrker, som er blevet tilbage udelukkende med det formål at opretholde lov og orden, er ikke i strid med de betingelser, som er anført i stykke 3.

5. Den part, som har kontrollen over en sådan zone, skal markere denne så vidt muligt ved hjælp af sådanne kendemærker, hvorom der kan opnås enighed med Modparten, og disse

kendemærker skal anbringes, hvor de er klart synlige, og navnlig ved områdets perimenter og grænser samt på hovedveje.

6. Såfremt kamphandlinger nærmer sig en demilitariseret zone, og såfremt de stridende parter har truffet aftale herom, må ingen af dem benytte zonen til formål, der har forbindelse med udførelsen af militære operationer, eller ensidigt tilbagekalde dens status.

7. Såfremt en af de stridende parter begår et væsentligt brud på bestemmelserne i stykke 3 eller 6, skal den anden Part være fritaget for sine forpligtelser ifølge den aftale, som tillægger zonen status som demilitariseret zone. I så fald mister zonen sin status, men skal fortsat nyde den beskyttelse, som er hjemlet i andre bestemmelser i denne protokol og i de øvrige folkeretlige regler under væbnede konflikter.

KAPITEL VI

Civilforsvaret

ARTIKEL 61

Definitioner og område

I denne protokol betyder:

a) »civilforsvar«: udførelsen af alle eller nogle af de nedenfor nævnte humanitære opgaver, der har til formål at beskytte civilbefolkninger mod de med fjendtligheder eller katastrofer forbundne farer og hjælpe den til at overvinde de øjeblikkelige virkninger heraf samt tilvejebringe de nødvendige betingelser for dens overlevelse. Disse opgaver er følgende:

- (i) varsling;
- (ii) evakuering;
- (iii) forvaltning af beskyttelsesrum;
- (iv) forvaltning af mørklægningsforanstaltninger;
- (v) redning;
- (vi) sanitetstjeneste, heri indbefattet førstehjælp og religiøs bistand;
- (vii) brandslukning;
- (viii) påvisning og afmærkning af farezoner;
- (ix) dekontaminering og lignende beskyttelsesforanstaltninger;
- (x) tilvejebringelse af nøddindkvartering og nødforsyninger;
- (xi) bistand i nødstilfælde ved genoprettelse og opretholdelse af orden i nødstedte områder;
- (xii) nødreparation af uundværlige offentlige værker o. lign.;

- (xiii) nødforanstaltninger til fjernelse af døde;
 - (xiv) hjælp til bevarelsen af genstande der er af væsentlig betydning for befolkningens overlevelse;
 - (xv) supplerende virksomhed, der er nødvendig for udførelsen af enhver af de ovenfor nævnte opgaver, heri indbefattet, men ikke begrænset til, planlægning og organisation;
- b) »civilforsvarsorganisationer«: de anlæg og andre enheder, som af en stridende Parts kompetente myndigheder er organiseret eller bemyndiget til at udføre en hvilken som helst af de under a) nævnte opgaver, og som er udpeget til og udelukkende beskæftiger sig med sådanne opgaver.
- c) Civilforsvarsorganisationers »personel«: de personer, som af en stridende Part udelukkende er udpeget til at udføre de under a) nævnte opgaver, heri indbefattet personel, som af denne Parts kompetente myndighed udelukkende er tildelt administrative opgaver inden for disse organisationer.
- d) Civilforsvarsorganisationernes »materiel«: udrustning, forsyninger og transportmidler, der anvendes af disse organisationer til udførelsen af de under a) nævnte opgaver.

ARTIKEL 62

Almindelig beskyttelse

- 1.** Civile civilforsvarsorganisationer og disses personel skal, med forbehold af denne protokols bestemmelser i øvrigt, i særdeleshed bestemmelserne i nærværende afsnit, respekteres og beskyttes. De skal være berettiget til at udføre deres civilforsvarsmæssige opgaver, bortset fra tilfælde, hvor tvingende militær nødvendighed hindrer dette.
- 2.** Bestemmelserne i stykke 1 finder ligeledes anvendelse på civilpersoner, der, selvom de ikke er medlemmer af civile civilforsvarsorganisationer, imødekommer en opfordring fra de kompetente myndigheder og udfører civilforsvarsopgaver under disses kontrol.
- 3.** Bygninger og materiel, der anvendes til civilforsvarsmæssige formål, og beskyttelsesrum bestemt for civilbefolkningen er omfattet af artikel 52. Genstande, der anvendes til civilforsvarsmæssige formål, må ikke ødelægges eller anvendes til andet formål end deres egentlige undtagen af den Part, hvortil de hører.

ARTIKEL 63

Civilforsvaret i besatte områder

- 1.** I besatte områder skal civile civilforsvarsorganisationer fra myndighederne modtage de hjælpemidler, der er nødvendige for udførelsen af deres opgaver. Deres personel må under ingen omstændigheder tvinges til at udføre arbejde, der ville være en hindring for den behørig udførelse af disse opgaver. Besættelsesmagten må ikke ændre sådanne organisationers struktur eller personel på nogen måde, der måtte bringe den effektive udførelse af deres hverv i fare. Det må ikke forlanges af disse organisationer, at de skal give fortrinsret til Besættelsesmagtens egne borgere eller interesser.
- 2.** Besættelsesmagten må ikke true, tvinge eller formå civile civilforsvarsorganisationer til at udføre deres opgaver på nogen måde, der er til skade for civilbefolkningens interesser.

3. Besættelsesmagten kan afvæbne civilforsvarspersonel af sikkerhedsmæssige grunde.
4. Besættelsesmagten må hverken anvende bygninger eller materiel, der tilhører eller anvendes af civilforsvarsorganisationer, til andet formål end deres egentlige eller rekvirere sådanne bygninger eller materiel, dersom en sådan anden anvendelse eller rekvirition ville være til skade for civilbefolkningen.
5. Under forudsætning af, at den i stykke 4 fastsatte almindelige regel fortsat overholdes, kan Besættelsesmagten imidlertid rekvirere disse ressourcer eller anvende dem til andet formål på følgende særlige betingelser:
 - a) at bygningerne eller materiellet behøves til andet brug for civilbefolkningen; og
 - b) at rekviritionen eller anden anvendelse kun fortsætter, så længe et sådant behov eksisterer.
6. Besættelsesmagten må hverken anvende til andet formål eller rekvirere beskyttelsesrum, der er bestemt til brug for civilbefolkningen eller som behøves af denne.

ARTIKEL 64

Civile civilforsvarsorganisationer fra neutrale eller andre Stater, der ikke er parter i striden, og internationale koordinerende organisationer

1. Artiklerne 62, 63, 65 og 66 finder ligeledes anvendelse på personel og materiel tilhørende civile civilforsvarsorganisationer fra neutrale eller andre Stater, der ikke er parter i striden, når disse organisationer udfører de i artikel 61 nævnte civilforsvarsopgaver på en stridende parts territorium med dennes samtykke og under dennes kontrol. Meddelelse om sådan hjælp skal så hurtigt som muligt gives til vedkommende modstander(e). Sådant virksommelighed må under ingen omstændigheder anses som en indblanding i striden. Den bør imidlertid udføres med tilbørlig hensyntagen til den pågældende stridende Parts sikkerhedsmæssige interesser.
2. De stridende parter, der modtager den i stykke 1 omtalte hjælp, og de Høje Kontraherende Parter, der yder den, bør så vidt muligt lette international koordinering af sådan civilforsvarsvirksomhed. I sådanne tilfælde er de pågældende internationale organisationer omfattet af bestemmelserne i dette kapitel.
3. I besatte områder må Besættelsesmagten kun udelukke eller begrænse den virksomhed, der udøves af civile civilforsvarsorganisationer fra neutrale eller andre Stater, der ikke er parter i striden, eller af internationale koordinerende organisationer, dersom den kan sikre den behørig udførelse af civilforsvarsopgaver ved hjælp af sine egne eller det besatte områdes hjælpemidler.

ARTIKEL 65

Beskyttelsens ophør

1. Den beskyttelse, der tilkommer civile civilforsvarsorganisationer og disses personel, bygninger, beskyttelsesrum og materiel, ophører ikke, medmindre de uden for deres egentlige opgaver begår eller anvendes til at begå handlinger, der er til skade for fjenden. Beskyttelsen kan dog først bortfalde, såfremt en advarsel, der så vidt muligt skal fastsætte en rimelig tidsfrist, ikke efterkommes.
2. Følgende anses ikke som handlinger, der er til skade for fjenden:

- a) at civilforsvarsopgaver udføres under militære myndigheders ledelse eller kontrol;
- b) at civilt civilforsvarspersonel samarbejder med militært personel under udførelsen af civilforsvarsopgaver, eller at en vis del militært personel er knyttet til civile civilforsvarsorganisationer;
- c) at udførelsen af civilforsvarsopgaver lejlighedsvis kan være til fordel for tilskadekomne militærpersoner, særlig dem, der er gjort ukampdygtige.

3. Det anses heller ikke som en handling, der er til skade for fjenden, at civilt civilforsvarspersonel bærer lette individuelle våben til opretholdelse af orden eller til selvforsvar. I områder, hvor kampe på landjorden finder sted eller sandsynligvis vil finde sted, skal de stridende parter imidlertid træffe passende foranstaltninger til at begrænse sådanne våben til håndvåben, såsom pistoler eller revolvere, for at man bedre kan skelne mellem civilforsvarspersonel og kombattanter. Selv om civilforsvarspersonel i sådanne områder bærer andre lette individuelle våben, skal de alligevel respekteres og beskyttes, så snart de er blevet identificeret som sådant personel.

4. At civile civilforsvarsorganisationer opbygges efter militære retningslinjer, eller at de omfatter værnepligtig tjeneste, skal heller ikke fratage dem den beskyttelse, der tilkommer dem i henhold til dette kapitel.

ARTIKEL 66

Identifikation

1. Enhver af de stridende parter skal bestræbe sig for at sikre, at dens civilforsvarsorganisationer og disses personel, bygninger og materiel er let kendelige, så længe de udelukkende beskæftiger sig med udførelsen af civilforsvarsopgaver. Beskyttelsesrum, der er bestemt for civilbefolkningen, bør ligeledes være let kendelige.

2. Enhver af de stridende parter skal ligeledes bestræbe sig for at vedtage og gennemføre metoder og fremgangsmåder, der vil gøre det muligt at erkende civile beskyttelsesrum samt civilforsvarets personel, bygninger og materiel, hvorpå det internationale civilforsvarskendemærke er anbragt.

3. På besat territorium og i områder, hvor kampe finder sted eller sandsynligvis vil finde sted, bør civilt civilforsvarspersonel kunne kendes ved hjælp af det internationale civilforsvarskendemærke og ved hjælp af et identitetskort, der angiver deres status.

4. Det internationale civilforsvarskendemærke er en ligesidet blå trekant på orange farvet baggrund, når det anvendes til beskyttelse af civilforsvarsorganisationer og disses personel, bygninger og materiel samt på civile beskyttelsesrum.

5. Det kan aftales mellem de stridende parter, at de foruden kendemærket anvender særlige signaler til civilforsvarsmæssige identificeringsformål.

6. Anvendelse af bestemmelserne i stykke 1-4 reguleres af Kapitel V i Annex I til denne Protokol.

7. I fredstid kan det i stykke 4 beskrevne kendemærke med de kompetente nationale myndigheders samtykke anvendes til civilforsvarsmæssige identificeringsformål.

8. De Høje Kontraherende Parter og de stridende Parter skal træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overvåge anvendelsen af det internationale civilforsvarskendemerke samt forhindre og modvirke ethvert misbrug heraf.

9. Identifikationen af sanitetspersonel og religiøst personel, som indgår i civilforsvaret, eller dettes sanitetsenheder og -transporter omfattes også af artikel 18.

ARTIKEL 67

Medlemmer af de væbnede styrker og militære enheder tildelt civilforsvarsorganisationer

1. Medlemmer af de væbnede styrker og militære enheder tildelt civilforsvarsorganisationer skal respekteres og beskyttes under forudsætning af:

a) at sådant personel og sådanne enheder permanent er tildelt og udelukkende anvendes til udførelsen af nogle af de i artikel 61 nævnte opgaver;

b) at sådant personel, der har fået tildelt disse opgaver, ikke udfører nogen som helst andre militære opgaver under konflikten;

c) at sådant personel tydeligt kan skelnes fra andre medlemmer af de væbnede styrker ved på iøjnefaldende måde at bære det internationale civilforsvarskendemerke, der skal være så stort som praktisk muligt, og at sådant personel er forsynet med identitetskort, der angiver deres status;

d) at sådant personel og sådanne enheder kun er udstyret med lette individuelle våben til opretholdelse af orden eller til selvforsvar. Bestemmelserne i artikel 65, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse i dette tilfælde;

e) at sådant personel ikke deltager direkte i fjendtlighederne og ikke uden for deres civilforsvarsopgaver begår eller benyttes til at begå handlinger, der er til skade for Modparten;

f) at sådant personel og sådanne enheder kun udfører deres civilforsvarsopgaver inden for deres eget nationale territorium.

Det er forbudt ethvert medlem af de væbnede styrker, der er forpligtet ifølge de ovenfor i punkt a) og b) foreskrevne betingelser, at undlade overholdelsen af de ovenfor i punkt e) anførte betingelser.

2. Militært personel, der gør tjeneste ved civilforsvarsorganisation er, skal, dersom de falder i Modpartens magt, anses som krigsfanger. I et besat område kan de, men kun i dette områdes civilbefolknings interesse, anvendes til civilforsvarsopgaver i det omfang, der opstår behov derfor, dog kun under forudsætning af, at de såfremt sådant arbejde er farligt, melder sig frivilligt hertil.

3. Bygninger og større materielgenstande og transportmidler tilhørende militære enheder, der tildeles civilforsvarsorganisationer, skal tydeligt mærkes med det internationale civilforsvarskendemerke. Dette kendemerke skal være så stort som praktisk muligt.

4. Materiel og bygninger tilhørende militære enheder, der permanent er tildelt civilforsvarsorganisationer og udelukkende beskæftiger sig med udførelsen af civilforsvarsopgaver, skal, dersom de falder i Modpartens hænder, fortsat være underkastet krigens love. Bortset fra tilfælde, hvor militære hensyn gør det bydende nødvendigt, må de ikke anvendes til andet end civilforsvarsmæssige formål, så længe de behøver til udførelsen af civilforsvarsopgaver, medmindre der i forvejen på tilstrækkelig måde er truffet foranstaltninger til imødekomme af civilbefolkningens behov.

AFSNIT II

Hjælpeforanstaltninger til fordel for civilbefolkningen

ARTIKEL 68

Anvendelsesområde

Bestemmelserne i dette afsnit finder anvendelse på civilbefolkningen således som defineret i denne Protokol og supplerer artikel 23, 55, 59, 60, 61 og 62 og andre vedkommende bestemmelser i Fjerde Konvention.

ARTIKEL 69

Grundlæggende behov i besatte områder

- 1.** Udover de forpligtelser, som er beskrevet i artikel 55 i Fjerde Konvention vedrørende forsyninger af fødevarer, og medicin, skal Besættelsesmagten i videst muligt omfang og uden forskelsbehandling også sikre forsyning af tøj, sengetøj, beskyttelsesrum og andre forsyninger, som er af væsentlig betydning for civilbefolkningens overlevelse i det besatte område, samt genstande, der er nødvendige til religionsudøvelse.
- 2.** Hjælpeforanstaltninger til fordel for civilbefolkningen i besatte områder reguleres af artiklerne 59, 60, 61, 62, 108, 109, 110 og 111 i Fjerde Konvention og af artikel 71 i denne protokol og skal gennemføres ufortøvet.

ARTIKEL 70

Hjælpeaktioner

- 1.** Såfremt civilbefolkningen i et område, der kontrolleres af en stridende Part, når bortses fra besat område, ikke i tilstrækkeligt omfang er forsynet med de i art. 69 nævnte fornødenheder, skal hjælpeaktioner, som er af humanitær og uvildig karakter, og som gennemføres uden forskelsbehandling, iværksættes under forudsætning af, at vedkommende Parter samtykker i sådanne hjælpeaktioner. Tilbud om sådan hjælp skal ikke betragtes som indblanding i den væbnede konflikt eller som uvenlige handlinger. Ved fordelingen af hjælpeforsyninger skal fortrinsret gives til sådanne personer som børn, vordende mødre, fødende kvinder og mødre med spædbørn, der ifølge Fjerde Konvention eller denne protokol tilstås privilegeret behandling eller særlig beskyttelse.
- 2.** De stridende Parter og enhver Høj Kontraherende Part skal tillade og lette hurtig og uhindret passage af alle hjælpeforsyninger, udstyr og personel, som er stillet til rådighed i overensstemmelse med dette afsnit, selv hvis sådan bistand er bestemt for Modpartens civilbefolkning.
- 3.** De stridende parter og enhver Høj Kontraherende part, som tillader passage af hjælpeforsyninger, udstyr og personel i overensstemmelse med stykke 2:
 - a) skal være berettiget til at give retningslinjer for de tekniske foranstaltninger, herunder undersøgelse, hvorunder sådan passage skal tillades;
 - b) kan gøre sådan tilladelse afhængig af, at fordelingen af denne bistand foretages under Beskyttelsesmagtens kontrol på stedet.

c) skal under ingen omstændigheder anvende hjælpeforsyninger til andet end det, hvortil de er bestemt, eller sinke deres fremsendelse. når undtages tilfælde, hvor dette er tvingende nødvendigt af hensyn til den pågældende civilbefolkning.

4. De stridende Parter skal beskytte hjælpeforsyninger og lette en hurtig fordeling af dem.

5. De stridende Parter og enhver impliceret Høj Kontraherende Part skal opmuntre og lette en effektiv international koordination af de hjælpeforanstaltninger, hvortil der henvises i stykke 1.

ARTIKEL 71

Personel, som deltager i hjælpeforanstaltninger

1. Hvor det er nødvendigt, kan hjælpepersonel deltage i enhver hjælpeforanstaltning, i særdeleshed ved transport og fordeling af hjælpeforsyninger: sådant personels deltagelse forudsætter godkendelse af den Part, i hvis territorium det udfører sine opgaver.

2. Sådant personel skal respekteres og beskyttes.

3. Enhver Part, som modtager hjælpeforanstaltninger, skal i videst muligt omfang bistå det i stykke 1 nævnte personel under udførelsen af dets hjælpeopgaver. Kun i tilfælde af tvingende militær nødvendighed må hjælpepersonellets aktiviteter begrænses eller deres bevægelsesfrihed midlertidigt indskrænkes.

4. Hjælpepersonel må under ingen omstændigheder overskride vilkårene for dets opgaver ifølge denne Protokol. Det skal navnlig tage hensyn til de sikkerhedskrav, som stilles af den Part, i hvis territorium det udfører sine opgaver. De opgaver, som udføres af en hvilken som helst person i sådant personel, der ikke respekterer disse betingelser, kan bringes til ophør.

AFSNIT III

Behandling af personer, der er i en stridende Parts magt

KAPITEL I

Anvendelsesområde og beskyttelse af personer og genstande

ARTIKEL 72

Anvendelsesområde

Bestemmelserne i dette afsnit supplerer reglerne i Fjerde Konvention, navnlig dennes I. og III. Del. vedrørende humanitær beskyttelse af civile og civile genstande, som er i en stridende Parts magt, så vel som andre gældende folkeretlige regler vedrørende beskyttelse af fundamentale menneskerettigheder under internationale væbnede konflikter.

ARTIKEL 73

Flygtninge og statsløse personer

Personer, der for fjendtlighedernes begyndelse blev betragtet som statsløse personer, eller flygtninge i henhold til vedkommende internationale aftaler, der er anerkendt af de involverede Parter eller ifølge den nationale lovgivning i deres tilflugts- eller opholdsland, skal under alle omstændigheder og uden forskelsbehandling være beskyttede personer, således som forstået i I. og III. Del i Fjerde Konvention.

ARTIKEL 74

Genforening af splittede familier

De Høje Kontraherende Parter og de stridende Parter skal på enhver mulig måde lette genforeningen af familier, der er blevet splittet som følge af væbnede konflikter og skal i særdeleshed hjælpe de humanitære hjælpeorganisationer, de har påtaget sig denne opgave i overensstemmelse med bestemmelserne i Konventionerne og i denne Protokol samt i overensstemmelse med deres respektive sikkerhedsforskrifter.

ARTIKEL 75

Grundlæggende garantier

1. Personer, der er i en stridende Parts magt, og som ikke nyder en gunstigere behandling ifølge Konventionerne eller denne Protokol, skal, hvis de berøres af en situation som nævnt i artikel 1 i denne Protokol, inder alle omstændigheder behandles humant og skal som et minimum nyde beskyttelse i medfør af denne artikel uden forskelsbehandling på grund af race, hudfarve, køn, sprog, religion eller tro, politisk eller anden anskuelse, national eller social oprindelse, formue, herkomst eller anden status eller på grund af noget som helst andet lignende kriterium. Hver Part skal respektere alle sådanne personers integritet, ære, overbevisninger og religionsudøvelse.

2. Følgende handlinger er og skal til enhver tid og på et hvilket som helst sted forblive forbudt, hvad enten de foretages af civile eller militære myndighedspersoner:

a) vold mod personers liv, helbred eller fysiske eller mentale velvære, herunder navnlig

(i) mord:

(ii) tortur af enhver art, hvad enten fysisk eller mental:

(iii) korporlig afstraffelse.

og

(iv) lemlæstelse:

b) krænkelser af den personlige værdighed, navnlig ydmygende og nedværdigende behandling, påtvunget prostitution og enhver form for kønsfrihedsforbrydelse:

c) gidseltagning:

d) kollektive afstraffelser:

og

e) trusler om at begå nogen af de fornævnte handlinger.

3. Enhver person, der er anholdt, tilbageholdt eller interneret på grund af handlinger i forbindelse med den væbnede konflikt, skal omgående og på et sprog, han forstår, underrettes om grundene til, at disse forholdsregler er blevet taget. Når undtages tilfælde af anholdelse eller tilbageholdelse på grund af strafferetlige forseelser skal sådanne personer løslades snarest og i alle tilfælde, så snart de omstændigheder, der begrundede anholdelsen, tilbageholdelsen eller interneringen, er ophørt at eksistere.

4. Ingen dom må afsiges, og ingen straf må iværksættes over for en person, der er fundet skyldig i en strafferetlig overtrædelse i forbindelse med den væbnede konflikt, medmindre domfældelsen foretages af en upartisk og almindelig domstol, der respekterer de almindeligt anerkendte principper for sædvanlig juridisk procedure, hvilket omfatter følgende:

a) proceduren skal sikre, at en anklaget ufortøvet underrettes om de nærmere omstændigheder vedrørende den forseelse, han er anklaget for, og skal før og under retssagen give den anklagede alle nødvendige rettigheder og midler med hensyn til hans forsvar:

b) ingen må dømmes for en forseelse, med mindre der foreligger et individuelt strafansvar:

c) ingen må anklages eller dømmes for en kriminel forseelse på grund af en handling eller undladelse, som ikke udgjorde en kriminel forseelse ifølge national eller international ret, som han var undergivet, da den blev begået; der må heller ikke idømmes en hårdere straf end den, der var gældende da den kriminelle forseelse blev begået; såfremt en mildere strafbestemmelse er blevet indført ved lov, efter at forseelsen blev begået, skal lovovertræderen nyde godt heraf;

d) enhver, der er anklaget for en forseelse, skal betragtes som uskyldig, indtil hans skyld er bevist i overensstemmelse med loven;

e) enhver, der er anklaget for en forseelse, skal have ret til at være til stede under retshandlingen;

f) ingen må tvinges til at vidne imod sig selv eller til at tilstå sin skyld;

g) enhver, der er anklaget for en forseelse, skal have ret til at afhøre eller få afhørt vidnerne imod sig, samt ret til, at hans egne vidner er tilstede og afhøres under samme betingelser, som vidner imod ham:

h) ingen må retsforfølges eller straffes af den samme Part for en forseelse for hvilket en endelig dom, der enten frifinder eller dømmer denne person, tidligere er blevet afsagt efter samme lov og samme juridiske procedure; i) enhver, der er tiltalt for en forseelse, skal have ret til at få dommen afsagt offentligt; og

j) en dømt person skal ved domfældelsen underrettes om sine juridiske og andre retsmidler og om de tidsfrister, inden for hvilke de kan udøves.

5. Kvinder, hvis frihed er blevet indskrænket af grunde, der står i forbindelse med en væbnet konflikt, skal indkvarteres i særlige afdelinger adskilt fra mændenes afdelinger. De skal være under umiddelbart opsyn af kvinder. I tilfælde hvor familier er tilbageholdt eller

internerede, skal de dog, hvor det er muligt, opholde sig på samme sted og skal indkvarteres familievis.

6. Personer, som er anholdt, tilbageholdt eller interneret på grund af omstændigheder, der står i forbindelse med en væbnet konflikt, skal nyde beskyttelse efter denne artikel indtil deres endelige løsladelse, repatriering eller tilbageførelse, selv efter afslutning af den væbnede konflikt.

7. For at undgå enhver tvivl vedrørende anklage mod og retsforfølgelse af personer, der er anklaget for krigsforbrydelser, eller forbrydelser mod menneskeheden, skal de følgende principper finde anvendelse:

a) personer, som anklages for sådanne forbrydelser, skal udleveres til retsforfølgning og rettergang i overensstemmelse med vedkommende folkeretlige regler; og

b) alle sådanne personer, som ikke nyder en gunstigere behandling ifølge Konventionerne eller denne Protokol, skal behandles i overensstemmelse med denne artikel, uden hensyn til om de forbrydelser, de anklages for, udgør grove overtrædelser af Konventionerne eller af denne Protokol.

8. Ingen bestemmelse i denne artikel må fortolkes som begrænsende eller gørende indgreb i nogen anden mere begunstigende bestemmelse, der under en hvilken som helst vedkommende folkeretlig regel yder større beskyttelse til personer, som er omfattet af stykke 1.

KAPITEL II

Foranstaltninger til fordel for kvinder og børn

ARTIKEL 76

Beskyttelse af kvinder

1. Kvinder skal være genstand for særlig respekt og skal i særdeleshed beskyttes mod voldtægt, påtvunget prostitution og en hvilken som helst anden form for kønsfrihedsforbrydelse.

2. Mødre med mindre børn og gravide kvinder, som er anholdt, tilbageholdt eller interneret af årsager, som står i forbindelse med en væbnet konflikt, skal have deres sager behandlet med højeste prioritet.

3. I størst muligt omfang skal de stridende Parter over for gravide kvinder og mødre, med mindre børn søge at undgå at afsige dødsstraf for en forseelse, som står i forbindelse med en væbnet konflikt. Dødsstraf for sådanne forseelser skal ikke eksekveres over for disse kvinder.

ARTIKEL 77

Beskyttelse af børn

- 1.** Børn skal være genstand for særlig respekt og skal beskyttes imod enhver form for kønsfrihedsforbrydelse. De stridende Parter skal yde dem den omsorg og hjælp, de har behov for, hvad enten det er på grund af deres alder eller af nogen anden grund.
- 2.** De stridende Parter skal i det omfang, det er muligt, sikre, at børn, som ikke er fyldt 15 år, ikke tager direkte del i fjendtlighederne, og de skal i særdeleshed afholde sig fra at rekruttere dem til deres væbnede styrker. Ved rekruttering blandt personer, som har nået en alder af 15 år, men som endnu ikke har nået en alder af 18 år, skal de stridende Parter søge at give prioritet til dem, der er ældst.
- 3.** Såfremt børn, der ikke har nået en alder af 15 år, i ganske særlige tilfælde, og til trods for bestemmelserne i stykke 2, tager direkte del i stridighederne og falder i Modpartens magt, skal de fortsat nyde den særlige beskyttelse, som indrømmes ved denne artikel, hvad enten de er krigsfanger eller ikke.
- 4.** Såfremt børn anholdes, tilbageholdes eller interneres af grunde, der står i forbindelse med en væbnet konflikt, skal de anbringes i afdelinger, der er adskilt fra voksnes afdelinger, undtagen hvor familier er indkvarteret familievis, således som foreskrevet i artikel 75, stykke 5.
- 5.** Dødsstraf for en forseelse, som står i forbindelse med den væbnede konflikt, må ikke eksekveres over for personer, som ikke havde opnået en alder af 18 år på det tidspunkt, da forseelsen blev begået.

ARTIKEL 78

Evakuering af børn

- 1.** Ingen stridende Part må foranstalte evakuering af børn, bortset fra egne statsborgere, til et fremmed land, når undtages midlertidig evakuering, hvor tvingende helbredsmæssige grunde eller lægebehandling af børnene gør det påkrævet, eller når det, med undtagelse af besat område, er nødvendigt for deres sikkerhed. I tilfælde, hvor forældrene eller de retmæssige værger kan findes, kræves deres skriftlige samtykke til en sådan evakuering. Såfremt disse personer ikke kan findes, skal skriftligt samtykke til en sådan evakuering indhentes hos de personer, som ved lov eller sædvane først og fremmest er ansvarlig for børnenes pasning. Enhver sådan evakuering skal overvåges af Beskyttelsesmagten efter aftale med de involverede Parter, dvs. den Part, der foranstalter evakueringen, den Part, der modtager børnene og enhver Part, hvis statsborgere bliver evakuerede. I hvert tilfælde skal alle de stridende Parter tage alle mulige forholdsregler for at undgå at udsætte evakueringen for fare.
- 2.** Når som helst en evakuering gennemføres i henhold til stykke 1, skal hvert barns uddannelse, herunder dets religiøse og moralske uddannelse, efter forældrenes ønske gennemføres med den størst mulige kontinuitet, medens det er fraværende.
- 3.** For at gøre hjemkomsten til deres familier og land lettere for børn, der er blevet evakueret i henhold til denne artikel, skal myndighederne hos den Part, som gennemfører evakueringen og, hvor det er hensigtsmæssigt, myndighederne i det modtagende land for hvert barn udstede et kort med fotografier, som de skal sende til Den internationale Røde Kors-Komites centrale Eftersøgningskontor. Hvert kort skal, hvor det er muligt og ikke medfører nogen fare for barnet, være påført følgende oplysninger:

- a) barnets efternavn(e),
- b) barnets fornavn(e),
- c) barnets køn,
- d) fødested og -dato (eller, hvis denne dato ikke er kendt, den omtrentlige alder),
- e) faderens fulde navn,
- f) moderens fulde navn og hendes pigenavn,
- g) barnets pårørende,
- h) barnets nationalitet,
- i) barnets modersmål og et hvilket som helst andet sprog, det taler,
- j) adresse på barnets familie,
- k) barnets eventuelle identifikationsnummer,
- l) barnets helbredstilstand,
- m) barnets blodtype,
- n) særlige kendetegn,
- o) datoen og stedet, hvor barnet blev fundet,
- p) datoen og stedet, hvorfra barnet forlod landet,
- q) barnets eventuelle religion,
- r) barnets nuværende adresse i modtagerlandet,
- s) såfremt barnet dør før dets tilbagekomst, datoen og stedet for samt omstændighederne ved dødsfaldet og begravelsesstedet.

KAPITEL III

Journalister

ARTIKEL 79

Foranstaltninger til beskyttelse af journalister

- 1.** Journalister, der i embedsmedfør er beskæftiget i farlige hverv i områder med væbnet konflikt, skal betragtes som civile i artikel 50, stykke 1's forstand.
- 2.** De skal beskyttes som sådanne ifølge Konventionerne og denne Protokol, forudsat de ikke foretager handlinger, der strider imod deres status som civile, og uden at præjudicere

retten for krigskorrespondenter, der er knyttet til de væbnede styrker, til den status, der er hjemlet i artikel 4 A 4) i Tredje Konvention.

3. De kan få udstedt et identifikationskort, der svarer til det i Anneks II til denne Protokol angivne eksempel. Dette kort, der skal udstedes af regeringen i den Stat, hvor journalisten er statsborger, eller i hvis territorium han er bosiddende, eller hvor det nyhedsmedium, hvor han er ansat, er beliggende, skal attestere hans status som journalist.

DEL V

Gennemførelsen af Konventionerne og af denne Protokol

AFSNIT I

Almindelige bestemmelser

ARTIKEL 80

Gennemførelsesforanstaltninger

- 1.** De Høje Kontraherende Parter og de stridende Parter skal ufortøvet træffe alle nødvendige foranstaltninger med henblik på gennemførelsen af deres forpligtelser, ifølge Konventionerne og denne Protokol.
- 2.** De Høje Kontraherende Parter og de stridende Parter skal udstede ordrer og instruktioner for at sikre overholdelse af Konventionerne og denne Protokol og skal overvåge deres gennemførelse.

ARTIKEL 81

Røde Kors og andre humanitære organisationers virksomhed

- 1.** De stridende Parter skal yde Den internationale Røde Kors-Komite alle de faciliteter, det er dem mulig, med henblik på at sætte den i stand til at udføre de humanitære opgaver, der er tillagt den ifølge Konventionerne og denne Protokol, for at sikre ofrene i konflikter beskyttelse og bistand; Den internationale Røde Kors-Komite kan også udføre en hvilken som helst anden humanitær virksomhed til fordel for disse ofre, under forudsætning af, at de stridende Parter i den pågældende konflikt samtykker heri.
- 2.** De stridende Parter skal yde deres respektive Røde Kors (Røde Halvmåne, Røde Løve og Sol) -selskaber de faciliteter, der er nødvendige, for at de kan udføre deres humanitære opgaver til fordel for ofrene i konflikten, i overensstemmelse med bestemmelserne i Konventionerne og denne Protokol samt i overensstemmelse med de grundlæggende principper for Røde Kors, således som vedtaget på Internationale Røde Kors Konferencer.
- 3.** De Høje Kontraherende Parter og de stridende Parter skal på enhver mulig måde lette, gennemførelsen af den bistand, som Røde Kors (Røde Halv måne, Røde Løve og Sol) -selskaber og Røde Kors Ligaen yder ofrene i konflikter i overensstemmelse med bestemmelserne i Konventionerne og denne Protokol samt i overensstemmelse med de grundlæggende principper for Røde Kors, således som vedtaget på Internationale Røde Kors Konferencer.

4. De Høje Kontraherende Parter og de stridende Parter skal så vidt muligt stille faciliteter, svarende til de i stykke 2 og 3 omhandlede, til rådighed for de andre humanitære organisationer, hvortil der er henvist i Konventionerne og denne Protokol, og som dels er behørigt bemyndiget hertil af de respektive stridende Parter, dels udfører deres humanitære virksomhed i overensstemmelse med bestemmelserne i Konventionerne og denne Protokol.

ARTIKEL 82

Juridiske rådgivere i de væbnede styrker

De Høje Kontraherende Parter skal til enhver tid, og de stridende Parter under en væbnet konflikt, sikre, at juridiske rådgivere er til rådighed, når det er nødvendigt, med henblik på at vejlede militære ledere på passende niveau vedrørende anvendelsen af Konventionerne og denne Protokol og vedrørende den behørigte instruktion, der skal gives de væbnede styrker om dette spørgsmål.

ARTIKEL 83

Udbredelse af oplysning

1. De Høje Kontraherende Parter forpligter sig til i fredstid såvel som under væbnet konflikt videst muligt at udbrede kendskabet til Konventionerne og denne Protokol i deres respektive lande og i særdeleshed til at lade studiet heraf indgå i dets militære undervisningsprogrammer og til at fremme civilbefolkningens studium heraf, således at disse dokumenter bliver kendt af de væbnede styrker og af civilbefolkningen.

2. Enhver militær eller civil myndighed, som under en væbnet konflikt påtager sig forpligtelser vedrørende anvendelsen af Konventionerne og denne Protokol, skal gøres fuldt ud bekendt med disses tekster.

ARTIKEL 84

Regler for anvendelsen

De Høje Kontraherende Parter skal så snart som muligt gennem depositaren og i fornødent omfang gennem Beskyttelsesmagten oversende til hinanden deres officielle oversættelse af denne Protokol, så vel som de love og reglementer, de måtte have vedtaget for at sikre dens anvendelse.

AFSNIT II

Bekæmpelse af overtrædelser af Konventionerne og denne protokol

ARTIKEL 85

Bekæmpelse af overtrædelser af denne protokol

1. Bestemmelserne i Konventionerne vedrørende bekæmpelse af overtrædelser og grove overtrædelser, suppleret af dette afsnit, skal finde anvendelse på bekæmpelse af overtrædelser og grove overtrædelser af denne Protokol.

2. Handlinger, der betegnes som grove overtrædelser i Konventionerne, er grove overtrædelser af denne Protokol, hvis de begås mod de i en Modparts magt værende personer, der er beskyttet af artikel 44, 45 og 73 i denne Protokol, eller mod Modpartens sårede, syge og skibbrudne, som er beskyttet af denne Protokol, eller mod det sanitets- eller religiøse personel, sanitetsenheder eller -transporter, som kontrolleres af Modparten, og som beskyttes af denne Protokol.

3. Ud over de grove overtrædelser, som er beskrevet i artikel 11, skal følgende handlinger betragtes som grove overtrædelser af denne Protokol, når de begås forsætligt i strid med vedkommende bestemmelser i denne Protokol og forårsager død eller alvorlige skader på legeme eller helbred:

- a) angreb på civilbefolkningen eller civile enkeltpersoner;
- b) iværksættelse af vilkårlige angreb, som har indvirkning på civilbefolkningen eller civile genstande med viden om; at sådanne angreb vil forårsage usædvanlig store tab af menneskeliv, skade på civilpersoner eller beskadigelse af civile genstande, således som beskrevet i artikel 57, stykke 2 a) (iii);
- c) iværksættelse af et angreb mod værker eller anlæg, der rummer farlige kræfter, med viden om, at et sådant angreb vil forårsage usædvanlige store tab af menneskeliv, skade på civilpersoner eller beskadigelse af civile genstande, således som beskrevet i artikel 57, stykke 2 a) (iii);
- d) angreb på ikke forsvarede områder og demilitariserede zoner;
- e) angreb på en person med viden om, at han er *hors de combat*;
- f) svigagtig brug af Røde Kors, Røde Halvmåne eller Røde Løve og Sol -kendemærket eller af andre beskyttelsestegn, der er anerkendt af Konventionerne eller af denne Protokol, i strid med artikel 37.

4. Ud over de grove overtrædelser, der er beskrevet i de forudgående stykker og i Konventionerne, skal følgende betragtes som grove overtrædelser af denne Protokol, når de begås forsætligt og i strid med Konventionerne eller Protokollen:

- a) besættelsesmagts overførsel af dele af sin egen civilbefolkning til det territorium, den besætter, eller deportation eller overførsel inden for eller bort fra dette territorium af hele eller dele af befolkningen i det besatte område i strid med artikel 49 i Fjerde Konvention.
- b) uberettiget udsættelse af repatriering af krigsfanger eller civile;
- c) udøvelse af *apartheid* og andre umenneskelige og nedværdigende foranstaltninger, som medfører krænkelser af den personlige værdighed på grundlag af racediskrimination;
- d) angreb på sådanne klart erkendelige historiske monumenter, kunstværker eller steder, hvor gudsdyrkelse finder sted, som udgør folkenes kulturelle og åndelige arv, og for hvilke særlig beskyttelse er givet ved særlig aftale, for eksempel inden for rammerne af en kompetent international organisation, når sådanne angreb resulterer i omfattende ødelæggelse af disse genstande, hvor der ikke er bevis for, at Modparten har krænket artikel 53, punkt b), og når sådanne historiske monumenter, kunstværker eller steder, hvor gudsdyrkelse finder sted, ikke er beliggende i umiddelbar nærhed af militære mål:

e) fratage en person, der er beskyttet af Konventionerne, eller hvortil der er henvist i stykke 2 i denne artikel retten til en rimelig og almindelig rettergang.

5. Uden præjudice for anvendelsen af Konventionerne og denne Protokol skal grove overtrædelser af disse dokumenter betragtes som krigsforbrydelser.

ARTIKEL 86

Undladelseshandlinger

1. De Høje Kontraherende Parter og de stridende Parter skal bekæmpe grove overtrædelser og træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at standse alle andre overtrædelser, af Konventionerne eller af denne Protokol, såfremt disse overtrædelser er resultatet af en undladelse af at handle, når en pligt hertil bestod.

2 Den omstændighed, at en overtrædelse af Konventionerne eller af denne Protokol blev begået af en underordnet, fritager ikke hans overordnede for straf eller disciplinært ansvar, alt efter omstændighederne, hvis de vidste eller var i besiddelse af oplysninger, som skulle have sat dem i stand til efter forholdene på det pågældende tidspunkt at slutte, at han begik eller var i færd med at begå en sådan overtrædelse, og hvis de ikke tog alle mulige forholdsregler inden for deres beføjelser for at forhindre eller bekæmpe overtrædelsen.

ARTIKEL 87

Overordnedes pligter

1. De Høje Kontraherende Parter og de stridende Parter skal pålægge militære overordnede over for medlemmer af de væbnede styrker under deres kommando og andre personer under deres kontrol at forhindre og om nødvendigt standse overtrædelser af Konventionerne og af denne Protokol samt indberette derom til kompetente myndigheder.

2. Med henblik på at forhindre og standse overtrædelser skal De Høje Kontraherende Parter og de stridende Parter kræve, at overordnede, i overensstemmelse med deres ansvarsområde, sikrer sig, at medlemmer af de væbnede styrker under deres kommando har kendskab til deres forpligtelser ifølge Konventionerne og denne Protokol.

3. De Høje Kontraherende Parter og de stridende Parter skal pålægge enhver overordnet, der har kendskab til, at underordnede eller andre personer under hans kontrol vil begå eller har begået en overtrædelse af Konventionerne eller af denne Protokol, at tage de nødvendige forholdsregler til at forhindre sådanne krænkelser af Konventionerne eller denne Protokol, og hvor det er nødvendigt, at indlede disciplinær eller strafferetlig forfølgning mod sådanne personer.

ARTIKEL 88

Gensidig bistand i straffesager

1. De Høje Kontraherende Parter skal give hinanden størst mulig bistand i forbindelse med straffesager iværksat i anledning af grove overtrædelser af Konventionerne og af denne Protokol.

2. Under forbehold af de rettigheder og forpligtelser, der er fastsat i Konventionerne og i artikel 85, stykke 1, i denne Protokol og når omstændighederne tillader det, skal De Høje Kontraherende Parter samarbejde i sager vedrørende udlevering. De skal behørigt overveje en anmodning fra den Stat, i hvis territorium den påståede krænkelse har fundet sted.

3. Lovgivningen hos De Høje Kontraherende Parter, over for hvem anmodningen fremsættes, skal under alle omstændigheder finde anvendelse. Bestemmelserne i de forudgående stykker skal imidlertid ikke påvirke de forpligtelser, som følger af bestemmelserne i enhver anden traktat, hvad enten den er bilateral eller multilateral og som helt eller delvis regulere eller vil regulere spørgsmålet om gensidig bistand i straffesager.

ARTIKEL 89

Samarbejde

I tilfælde af alvorlige krænkelse af Konventionerne eller af denne Protokol forpligter De Høje Kontraherende Parter sig til i fællesskab eller hver for sig at handle i samarbejde med De forenede Nationer og i overensstemmelse med De forenede Nationers Pagt.

ARTIKEL 90

International Undersøgelseskommission

- a) Der skal oprettes en international Undersøgelseskommission (herefter benævnt »Kommissionen«) bestående af 15 medlemmer af højt moralsk omdømme og anerkendt uvildighed.
 - b) Når mindst tyve Høje Kontraherende Parter har besluttet sig til at anerkende Kommissionens kompetence i overensstemmelse med stykke 2, skal depositaren på dette tidspunkt og derefter med 5 års mellemrum indkalde til et møde mellem repræsentanter fra disse Høje Kontraherende Parter med henblik på valg af medlemmer til Kommissionen. På mødet skal repræsentanterne ved hemmelig afstemning vælge kommissionsmedlemmerne fra en liste over personer, hvortil hver Høje Kontraherende Part kan nominere en person.
 - c) Medlemmerne af Kommissionen skal fungere i deres personlige egenskab og skal beklæde deres stilling indtil valget af nye medlemmer ved det påfølgende møde.
 - d) De Høje Kontraherende Parter skal ved valget sikre, at de personer, der bliver valgt til Kommissionen, hver især er i besiddelse af de påkrævede kvalifikationer, og at en ligelig geografisk repræsentation i Kommissionen som helhed bliver sikret.
 - e) I tilfælde af en tilfældig indtruffet ledighed skal Kommissionen selv udfylde den ledige plads, under tilbørlig hensyntagen til bestemmelserne i de foregående stykker.
 - f) Depositaren skal stille de nødvendige administrative faciliteter til rådighed for Kommissionen med henblik på gennemførelsen af dens funktioner.
- 2.** a) De Høje Kontraherende Parter kan ved Protokollens undertegnelse, ratifikation eller tiltrædelse, eller på et hvilket som helst efterfølgende tidspunkt, erklære at de anerkender *ipso facto* og uden særlig aftale i forhold til enhver anden Høj Kontraherende Part, som påtager sig den samme forpligtelse, Kommissionens kompetence til at gennemføre undersøgelser af klager fra en sådan anden Part, således som denne artikel giver beføjelse til.
- b) De ovenfor nævnte deklARATIONER skal deponeres hos depositaren, som skal fremsende kopier deraf til De Høje Kontraherende Parter.
 - c) Kommissionen skal have kompetence til:

(i) at undersøge enhver kendsgerning, som påstås at være en grov overtrædelse, således som beskrevet i Konventionerne og denne Protokol, eller enhver anden alvorlig krænkelse af Konventionerne eller af denne Protokol:

(ii) gennem venskabelig mellemkomst at lette genoprettelsen af respekt for Konventionerne og denne Protokol.

d) I andre tilfælde skal Kommissionen på en stridende Parts vegne kun indlede en undersøgelse, når den anden Part eller de andre Parter samtykker deri.

e) Under forbehold af de forudgående bestemmelser i denne artikel skal bestemmelserne i artikel 52 i Første Konvention, artikel 53 i Anden Konvention, artikel 132 i Tredje Konvention og artikel 149 i Fjerde Konvention fortsat anvendes ved enhver påstået krænkelse af Konventionerne og skal udstrækkes til enhver påstået krænkelse af denne protokol.

3. a) Medmindre vedkommende parter aftaler andet, skal alle undersøgelser gennemføres af et Kammer bestående af syv medlemmer, der skal udpeges som følger:

- (i) fem medlemmer af Kommissionen, der ikke er statsborgere hos nogen af de stridende parter, udpeges efter konsultation med disse af Kommissionens formand på grundlag af en ligelig geografisk repræsentation;
- (ii) to *ad hoc*-medlemmer, der ikke er statsborgere hos nogen af de stridende parter, således at en udpeges af hver deltager.

b) Ved modtagelsen af anmodningen om en undersøgelse skal Kommissionens formand fastsætte en rimelig tidsfrist for Kammerets oprettelse. Såfremt der ikke er blevet udpeget noget *ad hoc*-medlem inden tidsfristen, skal formanden øjeblikkelig udpege et sådant yderligere medlem eller medlemmer af Kommissionen, som det måtte være nødvendigt for at gøre Kammerets medlemskab komplet.

4. a) Kammeret, der er oprettet ifølge stykke 3 med henblik på undersøgelser, skal opfordre de stridende parter til at yde det bistand og til at fremlægge vidneudsagn. Kammeret kan også søge indhentet sådanne andre vidneudsagn, som det måtte finde nødvendigt, og kan gennemføre en undersøgelse af situationen *in loco*.

b) Alle vidneudsagn skal forelægges fuldt ud for Parterne, som skal have ret til at fremsætte kommentarer til dem over for Kommissionen.

c) Enhver Part har ret til at anfægte sådanne vidneudsagn.

5. a) Kommissionen skal til Parterne videregive en rapport vedrørende resultatet af Kammerets undersøgelser af de faktiske omstændigheder tillige med sådanne henstillinger, som måtte findes hensigtsmæssige.

b) Såfremt Kammeret ikke er i stand til at sikre tilstrækkelige vidneudsagn med henblik på faktuelle og uvildige undersøgelsesresultater, skal Kommissionen afgive en begrundelse herfor.

c) Kommissionen må ikke offentliggøre resultaterne af sine undersøgelser, medmindre alle de stridende Parter har anmodet Kommissionen derom.

6. Kommissionen skal fastsætte sine egne procedureregler, herunder regler for Kommissionens formandsskab og for Kammerets formandsskab. Disse regler skal sikre, at de funktioner, der er tillagt Kommissionens formand, kan udøves til enhver tid, og at

eventuelle undersøgelser foretages af en person, der ikke er statsborger hos nogen af de stridende Parter.

7. De administrative udgifter til Kommissionen skal dækkes af bidrag fra De høje Kontraherende Parter, der har afgivet erklæringer i henhold til stykke 2, og ved frivillige bidrag. Den eller de stridende Parter, der anmoder om en undersøgelse, skal indbetale de nødvendige midler til dækning af udgifter, som afholdes af et Kammer, og skal refunderes med indtil halvtreds procent af Kammerets omkostninger af den eller de parter, imod hvem anklagerne er rettet. I tilfælde, hvor der indgives mod-anklager til Kammeret, skal hver Part indbetale halvtreds procent af de nødvendige midler.

ARTIKEL 91

Ansvar

En stridende Part, der krænker bestemmelserne i Konventionerne eller i denne Protokol, skal, hvis sagen kræver det, være forpligtet til at betale erstatning. Den skal være ansvarlig for alle handlinger begået af personer, der udgør en del af dens væbnede styrker.

DEL VI

Afsluttende bestemmelser

ARTIKEL 92

Undertegnelse

Denne protokol skal være åben for undertegnelse af Parterne i Konventionerne seks måneder efter, at Slutprotokollen er underskrevet, og vil forblive åben for en periode af tolv måneder.

ARTIKEL 93

Ratifikation

Denne Protokol skal ratificeres snarest muligt. Ratifikationsinstrumenterne skal deponeres hos Konventionernes depositar, Det schweiziske Forbundsråd.

ARTIKEL 94

Tiltrædelse

Denne Protokol skal være åben for tiltrædelse af enhver i Konventionerne deltagende Part, som ikke har undertegnet den. Tiltrædelsesinstrumenterne skal deponeres hos depositaren.

ARTIKEL 95

Ikrafttræden

1. Denne Protokol skal træde i kraft seks måneder efter deponeringen af to ratifikations- eller tiltrædelsesinstrumenter.

2. For enhver i Konventionerne deltagende Part, der derefter ratificerer eller tiltræder denne Protokol skal denne træde i kraft seks måneder efter, at en sådan Part har deponeret sit ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument.

ARTIKEL 96

Traktatretlige forbindelser ved denne protokols ikrafttrædelse

1. Når Parterne i Konventionerne også er Parter i denne protokol, skal Konventionerne anvendes som suppleret af denne Protokol

2. Når en af de stridende parter ikke er bundet af denne protokol, skal Parterne i Protokollen forblive bundet deraf i deres indbyrdes forhold. De skal desuden være bundet af denne Protokol i forhold til enhver af de parter, som ikke er bundet deraf, hvis sidstnævnte anerkender og anvender bestemmelserne deri.

3. Den myndighed, der repræsenterer et folk, der kæmper imod en Høj Kontraherende part i en væbnet konflikt af den karakter, der er nævnt i artikel 1, stykke 4, kan forpligte sig til at anvende Konventionerne og denne Protokol i forbindelse med denne konflikt ved en ensidig erklæring afgivet til depositaren. En sådan erklæring skal ved modtagelsen hos depositaren have følgende virkning med hensyn til konflikten:

a) Konventionerne og denne protokol træder med øjeblikkelig virkning i kraft i forhold til den pågældende myndighed som en stridende Part;

b) Den pågældende myndighed erhverver de samme rettigheder og forpligtelser, som er erhvervet af en Høj Kontraherende part til Konventionerne og denne Protokol; og

c) Konventionerne og denne Protokol er i lige grad bindende for alle -parter i konflikten.

ARTIKEL 97

Ændringer

1. Enhver Høj Kontraherende Part kan foreslå ændringer til denne protokol. Teksten til et ændringsforslag skal fremsendes til depositaren, som efter drøftelser med alle Høje Kontraherende Parter og Den internationale Røde Kors-Komite skal afgøre, om en konference bør indkaldes med henblik på overvejelse af ændringsforslaget.

2. Depositaren skal til en sådan konference indbyde alle De Høje Kontraherende Parter så vel som parterne til Konventionerne, hvad enten de har undertegnet denne Protokol eller ikke.

ARTIKEL 98

Revision af Annex 1

1. Senest fire år efter denne, Protokols ikrafttræden og derefter med mindst fire års mellemrum skal Den Internationale Røde Kors- Komite rådføre sig med De Høje Kontraherende Parter vedrørende denne Protokols annex 1 og kan, hvis den skønner det nødvendigt, foreslå et møde af tekniske eksperter for at gennemgå annex 1 og foreslå sådanne ændringer, som måtte vise sig ønskelige. Den Internationale Røde Kors-Komite skal sammenkalde mødet, medmindre en tredjedel af De Høje Kontraherende Parter inden for seks måneder fra meddelelsen om forslaget om et sådant møde har haft indvendinger derimod, og desuden skal observatører fra vedkommende internationale organisationer

inviteres. Et sådant møde skal også til enhver tid indkaldes af Den Internationale Røde Kors-Komite efter anmodning fra en tredjedel af De Høje Kontraherende Parter.

2. Depositaren skal indkalde til en konference mellem De Høje Kontraherende Parter og parterne i Konventionerne med henblik på at overveje ændringer, der er foreslået på mødet af tekniske eksperter, såfremt Den Internationale Røde Kors-Komite eller en tredjedel af De Høje Kontraherende parter efter dette møde anmoder derom.

3. Ændringsforslag til Annex 1 kan på en sådan konference vedtages med to tredjedeles flertal af De Høje Kontraherende parter, der er til stede og deltager i afstemningen.

4. Depositaren skal underrette De Høje Kontraherende Parter og Parterne i Konventionerne om enhver vedtagen ændring. Ændringen skal betragtes som godkendt ved afslutningen af en periode på et år, efter at meddelelse om den er blevet udsendt, medmindre en erklæring om ikke-godkendelse af ændringen inden for denne periode er blevet Meddelt depositaren af mindst en tredjedel af De Høje Kontraherende Parter.

5. En ændring, der betragtes som godkendt i overensstemmelse med stykke 4, skal tre måneder efter godkendelsen træde i kraft for alle Høje Kontraherende Parter, undtagen for dem, der har afgivet en erklæring om ikke-godkendelse i overensstemmelse med det foregående stykke. Enhver Part, der afgiver en sådan erklæring, kan til enhver tid trække den tilbage, og ændringen skal derefter træde i kraft for denne part tre måneder senere.

6. Depositaren skal underrette de Høje Kontraherende Parter og Parterne i Konventionerne om ikrafttræden af enhver ændring, om hvilke parter, der er bundet deraf, om ikrafttrædelsesdatoen for hver enkelt part, om erklæringer om ikke-godkendelse afgivet i overensstemmelse med stykke 4 og om tilbagetrækninger af sådanne erklæringer.

ARTIKEL 99

Opsigelse

1. Såfremt en Høj Kontraherende part skulle opsig denne Protokol, skal opsigelsen først have virkning et år efter modtagelsen af opsigelsesdokumentet. Hvis imidlertid ved udgangen af dette år den opsigende Part er engageret i en af de situationer, hvortil der refereres i artikel 1, skal opsigelsen ikke have virkning før afslutningen af den væbnede konflikt eller besættelse og ikke i noget tilfælde, før handlinger i forbindelse med den endelige løsladelse, hjemsendelse eller genanbringelse af personer, der er beskyttet af Konventionerne eller af denne Protokol, er afsluttet.

2. Opsigelsen skal foretages skriftligt til depositaren, som skal videregive den til alle de Høje Kontraherende Parter.

3. Opsigelsen skal kun have virkning for den opsigende Part.

4. Enhver opsigelse ifølge stykke 1 skal ikke have nogen indflydelse på forpligtelser, der allerede som følge af den væbnede konflikt er pådraget i medfør af denne Protokol af den opsigende Part med hensyn til en hvilken som helst handling begået før denne opsigelse har virkning.

ARTIKEL 100

Notifikationer

Depositaren skal underrette de Høje Kontraherende parter såvel som Parterne i Konventionerne, uanset om de har undertegnet denne Protokol eller ej, om:.

- a) undertegnelser af denne Protokol og deponering af ratifikations- eller tiltrædelsesinstrumenter ifølge artikel 93 og 94;
- b) datoen for Protokollens ikrafttræden ifølge artikel 95;
- c) kommunikationer og deklARATIONER modtaget i henhold til artikel 84, 90 og 97:.
- d) deklARATIONER modtaget ifølge artikel 96, stykke 3, som skal viderebringes på hurtigst mulige måde; og
- e) opsigelser ifølge artikel 99.

ARTIKEL 101

Registrering

1. Efter ikrafttræden skal denne Protokol af depositaren oversendes til De forenede Nationer med henblik på registrering og offentliggørelse i overensstemmelse med artikel 102 i De forenede Nationers pagt.

2. Depositaren skal også underrette De forenede Nationers sekretariat om alle ratifikationer, tiltrædelser og opsigelser, der modtages vedrørende denne Protokol.

ARTIKEL 102

Autentiske tekster

Originalteksten til denne Protokol, hvis arabiske, kinesiske, engelske, franske, russiske og spanske tekst har samme gyldighed, skal deponeres hos depositaren, som skal fremsende bekræftede kopier deraf til alle Parter i Konventionerne.

ANNEX I

Regulativ vedrørende identifikation

KAPITEL I

Identitetskort

ARTIKEL 1

Identitetskort til permanent civilt sanitetspersonel og religiøst personel

1. De i artikel 18, stykke 3, i denne Protokol omtalte identitetskort til permanent civilt sanitetspersonel og religiøst personel skal:

- a) være påført kendemærket og være af en sådan størrelse, at det kan bæres i lommen;
- b) være så holdbart som muligt;
- c) være affattet på det nationale eller officielle sprog (og kan herudover affattes på andre sprog):
- d) nævne navn, fødselsdato (eller, hvis en sådan dato ikke findes, alderen på tidspunktet for udstedelsen) og indehaverens eventuelle identitetsnummer:
- e) anføre i hvilken egenskab indehaveren er berettiget til beskyttelse under Konventionerne og denne Protokol;
- d) indeholde et fotografi af indehaveren såvel som dennes underskrift eller tommelfingeraftryk eller begge dele;
- g) indeholde den kompetente myndigheds stempel og underskrift;
- h) angive datoen for kortets udstedelse og udløb.

2. Identitetskortet skal være ensartet i hele området for hver Høje Kontraherende Part og så vidt muligt være af samme type for alle stridende Parter. De stridende Parter kan lade sig vejlede af den ensprogede model vist på fig. 1. Ved fjendtlighedernes begyndelse skal de til hinanden fremsende et eksemplar af den model, de benytter, hvis en sådan model afviger fra den på fig. 1 viste. Identitetskortet skal om muligt udfærdiges in duplo, idet et eksemplar opbevares hos den udstedende myndighed, der skal holde kontrol med de kort, der er blevet udstedt.

3. Permanent civilt sanitets- og religiøst personel må under ingen omstændigheder fratages deres identitetskort. I tilfælde af, at et kort bortkommer, skal de have ret til at få en kopi deraf.

Dansk Røde Kors' kommentar: Fig. 1: Model til identitetskort (format: 74 mm x 105 mm) er ikke medtaget i retsinformations danske oversættelse, men kan findes på engelsk her:

<https://ihl-databases.icrc.org/applic/ihl/ihl.nsf/Article.xsp?action=openDocument&documentId=4DF1CA427F1B0E53C12563CD0051E3DB>

ARTIKEL 2

Identitetskort til midlertidigt civilt sanitetspersonel og religiøst personel

1. Identitetskortet til midlertidigt civilt sanitets- og religiøst personel bør, når som helst det er muligt, svare til det i artikel 1 i disse bestemmelser beskrevne. De stridende Parter kan lade sig vejlede af modellen vist på fig. 1.

2. Når omstændighederne udelukker fremskaffelsen til midlertidigt civilt sanitets- og religiøst personel af identitetskort, der svarer til dem, der er beskrevet i artikel 1 i disse bestemmelser, kan det omtalte personel forsynes med et certifikat der er underskrevet af den kompetente myndighed, og som attesterer, at den person, til hvem det er udstedt, er udpeget til tjeneste som midlertidigt personel, og som om muligt angiver varigheden af en sådan tjeneste og vedkommendes ret til at bære kendemærket. Certifikatet skal nævne indehaverens navn og fødselsdato (eller, - hvis en sådan dato ikke findes, alderen på

tidspunktet for udstedelsen af certifikatet), hans funktion og eventuelle identitetsnummer. Det skal indeholde hans underskrift eller hans tommelfingeraftryk eller begge dele.

KAPITEL II

Kendemærket

ARTIKEL 3

Form og beskaffenhed

1. Kendemærket (rødt på hvid bund) skal være så stort som det efter omstændighederne er mest passende. Med hensyn til formen på korset, halvmånen eller løve og solmærket kan De Høje Kontraherende Parter lade sig vejlede af modellerne vist på fig. 2.

2. Om natten eller når sigtbarheden er nedsat, kan kendemærket oplyses eller belyses; det kan også fremstilles af materiale, der gør det kendeligt ved hjælp af tekniske sporingsmidler.

9Dansk Røde Kors' kommentar: Fig. 2: Kendemærker i rødt på hvid bund er ikke medtaget i retsinformations danske oversættelse, men kan findes på engelsk her:

<https://ihl-databases.icrc.org/applic/ihl/ihl.nsf/Article.xsp?action=openDocument&documentId=4AA932D6FE66F78FC12563CD0051E427>

ARTIKEL 4

Anvendelse

1. Kendemærket skal når som helst det er muligt, anbringes på en flad overflade eller på flag, der er synlige fra så mange retninger og på så lang afstand som muligt.

2. Under forbehold af instruktioner fra den kompetente myndighed skal sanitetspersonel og religiøst personel under udførelsen af deres opgaver i kampområdet så vidt muligt være iført en hovedbeklædning og en beklædning forsynet med kendemærket.

KAPITEL III

Kendesignaler

ARTIKEL 5

Valgfri brug

1. Under forbehold af bestemmelserne i artikel 6 i dette regulativ må de i dette Kapitel beskrevne signaler til udelukkende brug for sanitetsenheder og -transporter ikke anvendes til andre formål. Brugen af samtlige signaler omhandlet i dette Kapitel er valgfri.

2. Et midlertidigt sanitetsluftfartøj, som enten på grund af tidnød eller dets særlige karakteristika ikke kan forsynes med kendemærket, kan benytte de kendesignaler, der hjemles i dette Kapitel. Den bedste metode til effektiv identifikation og genkendelse af et sanitetsluftfartøj er imidlertid brugen af et synligt signal, enten kendemærket eller lyssignalet, der beskrives i artikel 6, eller begge dele, suppleret af de øvrige signaler, der omhandles i artiklerne 7 og 8 i dette Regulativ.

ARTIKEL 6

Lyssignalet

1. Lyssignalet, der består af et blått blinklys, er indført til brug for sanitets luftfartøjer med henblik på at markere deres identitet. Andre luftfartøjer må ikke bruge dette signal. Den anbefalede blå farve opnås ved at bruge følgende trikromatiske koordinater:

grøn grænse $y = 0,065 + 0.805x$

hvid grænse $y = 0,400 - x$

purpur grænse $x = 0,133 + 0,600y$

Den anbefalede blinkhastighed for det blå lys er mellem tres og hundrede blink per minut.

2. Sanitetsluftfartøjet skal udstyres med sådanne lys som måtte være nødvendige for, at lyssignalet kan ses i så mange retninger som muligt.

3. I mangel af en særlig aftale mellem de stridende parter, hvorved de reserverer brugen af blått blinklys til identifikation af sanitetskøretøjer, -skibe og -fartøjer, er brugen af sådanne signaler til andre køretøjer eller skibe ikke forbudt.

ARTIKEL 7

Radiosignalet

1. Radiosignalet skal bestå af en radiotelefonisk eller radiotelegrafisk melding der følger efter et forudgående tydeligt prioritetssignal, der skal udvælges og godkendes af en konference (World administrative Radio Conference) under Den internationale Telekommunikationsunion (ITU). Prioritetssignalet skal udsendes tre gange før kaldesignalet for den pågældende sanitetstransport. Meldingen skal udsendes på engelsk med passende mellemrum på en eller flere frekvenser, der er fastsat i henhold til stykke 3. Prioritetssignalet skal begrænses til udelukkende brug for sanitetsenheder og -transporter.

2. Radiomeldingen med det forudgående tydelige prioritetssignal omtalt i stykke 1 skal meddele følgende data:

a) sanitetstransporternes kaldesignal;

b) sanitetstransporternes position;

c) sanitetstransporternes antal og type;

d) den planlagte rute;

e) i behørig udstrækning den anslåede rejsetid og tidspunktet for afrejse og ankomst;

f) yderligere oplysninger om f.eks. flyvehøjde, radiofrekvenser på hvilke der holdes vagt, sprogforhold og sekundær overvågningsradars transmissionsformer og koder.

3. For at lette de kommunikationsforhold, der er omtalt i stykke 1 og 2, så vel som de kommunikationsforhold, der er omtalt i artiklerne 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30 og 31 i denne Protokol, kan De Høje Kontraherende Parter, de stridende Parter eller en af de stridende parter, der handler efter aftale eller alene, i overensstemmelse med listen over frekvenstildelingerne (the Table of Frequency Alllocations) i Radioregulatorerne, der er knyttet til Den internationale Telekommunikationskonvention, udpege og offentliggøre udvalgte nationale frekvenser, som kan benyttes af dem til sådanne kommunikationer. Disse frekvenser skal anmeldes til Den internationale Telekommunikationsunion (ITU) i overensstemmelse med fremgangsmåder godkendt af en World Administrative Radio Conference.

ARTIKEL 8

Elektronisk identifikation

1. Det sekundære radarovervågningssystem (Secondary Surveillance Radar (SSR)), som er nærmere beskrevet i Annex 10 til Chicago Konventionen af 7. december 1944 om International Civil Luftfart med senere ændringer, kan anvendes til at identificere og følge ruten for et sanitetsluftfartøj. Den SSR transmissionsform og kode, der reserveres udelukkende til sanitetsluftfartøjer, skal fastsættes af de Høje Kontraherende Parter, de stridende Parter, eller en af de stridende Parter, der handler efter aftale eller alene, i overensstemmelse med fremgangsmåder anbefalet af Den internationale Organisation for Civil Luftfart (ICAO).

2. De stridende Parter kan, efter særlig indbyrdes aftale, til eget brug oprette et lignende elektronisk system til identifikation af sanitetskøretøjer, sanitetsskibe og -fartøjer.

KAPITEL IV

Kommunikationsformer

ARTIKEL 9

Radiokommunikation

Prioritetssignalet, der omhandles i artikel 7 i dette Regulativ, kan afgives forud for behørig radiokommunikation af sanitetsenheder og -transporter under anvendelse af procedurer i henhold til artiklerne 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30 og 31 i denne Protokol.

ARTIKEL 10

Anvendelse af internationale koder

Sanitetsenheder og -transporter kan også anvende de koder og signaler, der er fastsat af Den Internationale Telekommunikationsunion (ITU), Den Internationale Organisation for Civil Luftfart (ICAO) og Den Interguvernmentale Rådgivende Søfartsorganisation. Disse koder og signaler skal anvendes i overensstemmelse med de normer, metoder og procedurer, der er fastsat af disse Organisationer.

ARTIKEL 11

Andre kommunikationsmåder

Når tovejsradiokommunikation ikke er mulig, kan de signaler anvendes, som er omhandlet i International Code of Signals, vedtaget af Den Interguvernemente Rådgivende Søfartsorganisation, eller i vedkommende Annex til Chicago Konventionen af 7. december 1944 om International Civil Luftfart med senere ændringer.

ARTIKEL 12

Flyveplaner

Aftaler og meddelelser om flyveplaner, der er omhandlet i artikel 29 i denne protokol, skal så vidt muligt formuleres i overensstemmelse med de procedurer, der er fastsat af Den Internationale Organisation for Civil Luftfart (ICAO).

ARTIKEL 13

Signaler og procedurer ved interception af sanitetsluftfartøjer

Hvis et interceptorfly anvendes med henblik på at bekræfte et flyvende sanitetsluftfartøjs identitet eller for at påbyde det at lande i overensstemmelse med artiklerne 30 og 31 i denne Protokol, skal de i Annex 2 til Chicago Konventionen af 7. december 1944 om International Civil Luftfart med senere ændringer foreskrevne standard-procedurer for visuel interception og radiointerception anvendes af både interceptorflyet og sanitetsluftfartøjet.

KAPITEL V

Civilforsvaret

ARTIKEL 14

Identitetskort

1. Det i denne Protokols artikel 66 stk. 3, omtalte identitetskort for civilforsvarspersonel er omfattet af vedkommende bestemmelser i dette Regulativs artikel 1.
2. Identitetskortet for civilforsvarspersonel kan følge det i fig. 3 viste eksempel.
3. Dersom civilforsvarspersonel har tilladelse til at bære lette individuelle våben, bør kortet være forsynet med påtegning herom.

Dansk Røde Kors' kommentar: Fig. 3: Model til identitetskortet for civilforsvarspersonel (format: 74 mm x 105 mm) er ikke medtaget i retsinformations danske oversættelse, men kan findes på engelsk her:

<https://ihl-databases.icrc.org/applic/ihl/ihl.nsf/Article.xsp?action=openDocument&documentId=ADBD0D8A00D4484FC12563CD0051E523>

ARTIKEL 15

Det internationale kendemærke

1. Det internationale civilforsvarskendemærke, der omtales i denne Protokols artikel 66, stk. 4, er en ligesidet blå trekant på orangefarvet baggrund. Et eksempel vises i fig.4

2. Det anbefales:

- a) at hvis den blå trekant er anbragt på et flag eller et armbind eller en overtræksskjorte, danner hele flaget armbindet eller overtræksskjorten den orangefarvede baggrund;
- b) at en af trekantens spidser peger lodret opad;
- c) at ingen af trekantens spidser berører kanten af den orangefarvede bund.

3. Det internationale kendemærke skal være så stort, som det efter omstændighederne er hensigtsmæssigt. Kendemærket skal så vidt muligt anbringes på en jævn overflade eller på flag, der er synlige fra så mange retninger og i så stor afstand som muligt. Under forbehold af instruktioner fra den kompetente myndighed skal civilforsvarspersonel så vidt muligt være iført en hovedbeklædning og en beklædning, der bærer det internationale kendemærke. Om natten eller i tilfælde af nedsat sigtbarhed kan mærket være oplyst eller belyst; det kan også fremstilles af materialer, der gør det let genkendeligt ved hjælp af tekniske sporingsmidler.

Dansk Røde Kors' kommentar: Fig. 4: kendemærke for civilforsvaret er ikke medtaget i retsinformations danske oversættelse, men kan findes på engelsk her:

<https://ihl-databases.icrc.org/applic/ihl/ihl.nsf/Article.xsp?action=openDocument&documentId=2CD6555EEC41B43DC12563CD0051E53A>

KAPITEL VI

Værker og anlæg, der rummer farlige kræfter

ARTIKEL 16

Det særlige internationale mærke

1. Det i artikel 56, stykke 7, i denne Protokol omhandlede særlige internationale mærke for værker og installationer, der rummer farlige kræfter, skal bestå af en gruppe af tre klare orangefarvede cirkler af samme størrelse og placeret på en lige linje med en afstand af en radius mellem hver cirkel i overensstemmelse med fig. 5 nedenfor.

2. Mærket skal være af en efter omstændighederne passende størrelse. Når det er afbildet på en vidtstrakt overflade, kan det gentages, så ofte det efter omstændighederne er passende. Det skal, når som helst det er muligt, afbildes på plane flader eller på flag, således at det er synligt fra så mange retninger og på så lang afstand som muligt.

3. På et flag skal afstanden mellem mærkets ydre omkreds og flagets tilstødende kanter være som radius i en cirkel. Flaget skal være rektangulært og skal have hvid bund.

4. Om natten, eller når sigtbarheden er nedsat, kan mærket oplyses eller belyses. Det kan også fremstilles af materialer, der gør det genkendeligt ved hjælp af tekniske sporingsmidler.

Dansk Røde Kors' kommentar: Fig. 5: mærke for værker og installationer, der rummer farlige kræfter, er ikke medtaget i retsinformations danske oversættelse, men kan findes på engelsk her:

<https://ihl-databases.icrc.org/applic/ihl/ihl.nsf/Article.xsp?action=openDocument&documentId=F6208B34991C475DC12563CD0051E557>

Dansk Røde Kors' kommentar: **Annex II** vedrørende identitetskort for Journalister, der i embedsmedfør er beskæftiget i farlige hverv i områder med væbnet konflikt (artikel 79, stk. 3), er ikke medtaget i retsinformations danske oversættelse, men kan findes på engelsk her:

<https://ihl-databases.icrc.org/applic/ihl/ihl.nsf/Article.xsp?action=openDocument&documentId=DC766859907C5242C12563CD0051E575>